

BRAĆA

PRESNJAKOV

Igrajući žrtvu

Naslov izvornika: *Izobražaja žrtvu*

S ruskoğa prevela Irena Lukšić

Popularni ruski spisateljski dvojac, braća Presnjakov rođeni su od oca Rusa i majke Iranke u sibirskom gradu Ekaterinburgu (tada Sverdlovsk) – Oleg 1969., a Vladimir 1974. godine. Obojica su diplomirala na Uralskom državnom sveučilištu “Maksim Gorki”, na kojem su se potom i zaposlili. Godine 1998. osnovali su studentsko kazalište nazvano po ruskoj pop-zvijezdi Kristini Orbakaite. Od 1999. do 2001. napisali su čak osam drama (*Set-1, Set-2, Europa-Azija, Dolazak tijela* i dr.), od kojih su neke predstavljene na Festivalu mladih dramatičara u Ljubimovki, skrenuvši pozornost kazališne javnosti na njihovo stvaralaštvo.

Prvi veliki uspjeh braće Presnjakov bila je drama *Terorizam*, praižvedena u režiji Kirila Serebrenikova na maloj sceni čehovljevsog MHAT-a 7. studenoga 2002. Dva tjedna prije čečenski teroristi upali su u Dom kulture u moskovskoj četvrti Dubrovka, gdje se davao mjuzikl *Nord-Ost*, zarobivši pritom osamsto talaca, što je pridonijelo zanimanju publike za ovu predstavu. Sam komad, napisan godinu dana ranije, termin “terorizam” koristi, međutim, samo kao metaforu za duševno nasilje koje ljudi svakodnevno vrše jedni nad drugima i s tragedijom u Domu kulture na Dubrovki nije imao nikakve veze. Nakon moskovske premijere *Terorizam* je preveden na nekoliko jezika i postao je veliki hit u više europskih kazališta.

Sličnu sudbinu doživjela je i njihova sljedeća drama, *Igrajući žrtvu*, svojevrsna varijacija na hamletovsku temu, u kojoj je sraz generacija iskazan kroz priču o staromodnom policijskom inspektoru i njegovom mladom pomagaču čija je zadaća glumiti žrtvu u rekonstrukcijama nedavno počinjenih zločina. Svjetska praižvedba te drame održana je 2003. na edinburškom festivalu (koprodukcija Royal Courta i skupine Told By An Idiot), a iste je godine uprizorena i na pozornici MHAT-a (red. K. Serebrenikov). U međuvremenu je u moskovskom Centru za dramaturgiju i režiju postavljena nova drama braće Presnjakov, *Zarobljeni duhovi*, a 2004. im je u Kazalištu Olega Tabakova praižvedena i drama *Uskrsnuće*. *Super*, napisana prema motivima romana Lava Nikolajeviča Tolstoja, *Uskrsnuće*. U travnju 2005. u Moskvi je održan međunarodni festival s postavama drama braće Presnjakov, a iste je godine objavljen i njihov prvi roman *Ubij suca* te knjiga drama *The Best*.

Oleg i Vladimir Presnjakov danas su, u međunarodnim relacijama, zacijelo najpopularniji i najizvođeniji suvremeni ruski dramatičari. Njihove drame (neke od njih sami su režirali) postavljene su u kazalištima New Yorka, Washingtona, Londona, Beča, Lisabona, Sao Paola, Sydneya, Torina, Berlina, Hamburga, Kölna, Budimpešte, Vilniusa i brojnih drugih gradova širom svijeta, a *Igrajući žrtvu* ove je godine dospjela i na film, također u režiji Kirila Serebrenikova.

(H. I.)

PREMIJERE

PORTRET

RAZGOVOR

MEĐUNARODNA
SCENA

OBLJETNICE

VOX
HISTRIONIS

TEORIJA

SJEĆANJA

NOVE
KNJIGE

TEMAT

DRAME

Stan. Soba.

VALJA: Čovječanstvo ima mnogo čudesnih izmišljotina. Recimo... recimo, salata... morska salata s rakovicama ili torta od kukuruznih štapića i rastopljenih karamela... Jedemo li rakovičine štapiće bez jaja, onda će nam biti loše... Isto kao i od kukuruznih štapića ako ih jedemo bez rastopljenih karamela. Ali, ako ih spojimo... onda je to posve druga stvar, premda mi je jedan moj prijatelj savjetovao da ne jedem rakovičine štapiće zato što ih rade na Baltiku pa veli da boje štapiće zato što mrze Ruse...

JEDAN MOJ PRIJATELJ: ... posebno Letonci... baš oni boje i još pišaju na rakovičine štapiće koje izvoze u našu zemlju... Jako smo ih uvrijedili... jako... Sjećam se iz povijesti... osvojili smo ih, a oni su htjeli da ih osvoje fašisti... Nije zaživjelo... Zamisli, bi li se mogao tako uvrijediti na čovjeka da mu pišaš u hranu... pa što to treba napraviti da dođe do toga, ha?... A oni pak imaju posebne radnike u tvornicama gdje rade te štapiće od plave ribe... Natapaju ih pivom, a onda pišaju u čupove s ribljim nadjevom, a tko želi stavljati tu i... A još nam stavljaju i gruševine u čokoladnu glazuru, zanima me, što s njima rade?...

VALJA: Ja ne vjerujem svemu što čujem, nemam povjerenja čak ni u ono što vidim... ali miris – od toga se ne može pobjeći... ti štapići vonjaju kao mokrača... Znam kakav je zadah mokrača, zato što u svom zahodu nikad ne ispiram do kraja... u smislu u zahodu koji imam kod kuće, u kući mojih roditelja, gdje živim...

Živim s roditeljima u njihovom domu i ne ispiram zahod do kraja. Čim čujem romorenje, prestajem pritisnuti ručicu... Stoga u našem zahodu, u zahodu u kući u kojoj živim, u zahodu kuće mojih roditelja uvijek vonja na mokraču... To što se može negdje odlagati mokrača i sve ono što izlazi iz čovjeka, odlagati iz kuće gdje čovjek živi, na neko drugo mjesto – to je dobra izmišljotina čovječanstva... Sviđa mi se salata od rakovičnih štapića i jaja, volim tortu od kukuruznih štapića i karamela, koristim zahod – s radošću prihvaćam sva dostignuća čovječanstva – zato što sam stopostotni čovjek... premda ne ispiram do kraja...

OTAC: Postoji riba – lažni lopatonos! A što je kod nje lažno, lopata ili nos?

MAJKA: Zašto u zahodu stalno vonja na mokraču? Ja svaki dan perem.

VALJA: Moji otac i majka imaju različite razine pristupa kulturi, ali toga nisu svjesni, kao što nisu svjesni ni zašto u zahodu stalno zaudara na mokraču... Oni se svakodnevno prepiru oko nečega, mama dokazuje svoje, tata svoje... Zatim oni razmišljaju zašto žive zajedno, kako se to dogodilo, onda se mire i misle zašto su vječno nezadovoljni jedno drugom... A ja znam – oni imaju različitu razinu pristupa kulturi... Dobar izraz, čuo sam ga na zimskoj sesiji, na konzultacijama za neki ispit, ne sjećam se koji, na svima sam pao... Različita razina pristupa kulturi... Dobar izraz... On označuje da ako si, recimo, sifilitičar, onda ne vrijedi živjeti sa zdravim čovjekom koji će svaki dan obraćati pozornost na tvoju bolest i predbacivati ti što si sifilitičar i što sve oko sebe takvim činiš!

MAJKA (ocu): Ti si idiot i sve oko sebe takvim činiš!

VALJA: Ja znam zašto oni ne mogu živjeti zajedno i zašto u zahodu vonja na mokraču...

MAJKA: Zašto ste?

VALJA: U kom smislu?

MAJKA: Koliko sam puta oca i tebe molila da ne bacate papir u školjku kad se obrišete – pa imate kantu! Cijev se začepi, sve što ispirete teče u kuhinju, ja vaše tanjure perem vodom koja je u zahodu! Pa, kako to? I njemu i tebi toliko govorim – kuća je stara, cijevi su hrdave – ne smije se bacati papir u zahod!

VALJA: Ja ne bacam papir...

MAJKA: Ne smije se, koliko sam puta poslije gledala... ti i ne ispiriš do kraja!...

VALJA: Među njima je veliki jaz... Sve naše pretenzije, svi naši interesi, sve što nas povezuje – sve se oslanja na zahodsku školjku... Netko nas je sve natjerao da se oslanjamo na zahodsku školjku... netko nas je sve otkučao.

Šetaliste na gradskoj obali. Omanji ljetni kafić. Zahod-kućica uz plaćanje. Pokraj kućice Narednik, Kapetan, Zastavnica s videokamerom, Djelatnica kafića, Tinejdžer s lisicama, Mladić s kapom za bejzbol s likovima iz crtica "South Park".

KAPETAN (Zastavnica): Dobro, Ljuda, uključi!

LJUDA: Već...

KAPETAN: Dobro, počinjemo istražni eksperiment. Dobro, Dolžanski, gdje ste sjedili?

TINEJDŽER S LISICAMA: Za ovim ovdje stolom.

Pokazuje na najbliži stol u ljetnom kafiću.

KAPETAN: Dobro, nakon toga...

DOLŽANSKI: Nakon toga je ustala i rekla da se mora popišati... Prišla je ovoj.

Pokazuje na djelatnicu kafića.

KAPETAN: Dobro, ona je, kad ste došli, što, krenula?...

DOLŽANSKI: Ne...

KAPETAN: Dobro, a što je bilo prije toga?

DOLŽANSKI: Pričali smo...

KAPETAN: Pa, o čemu ste pričali?

DOLŽANSKI: Pričali smo... pitao sam je...

KAPETAN: Što?

DOLŽANSKI: Za Igorov rođendan...

ZASTAVNICA: On mrlja, ništa se ne čuje!

KAPETAN: Za što? Govori glasnije!

DOLŽANSKI: Za Igorov rođendan.

KAPETAN: Dobro, dalje, što si je konkretno pitao?

DOLŽANSKI: Pa rekao sam!

KAPETAN: Dakle, to je istražni eksperiment. Sve snimamo, zato još jednom, glasno, u kameru! Ili nisi shvatio?

Narednik udara Dolžanskog u trbuh, tinejdžer pada, dugo se kotrlja po zemlji s nekakvim histeričnim prizvukom, gutajući zrak – očito mu je narednik svojim udarcem poremetio disanje. Zastavnica je istog trena kad je narednik tinejdžeru spomenuo u kaku u situaciju gurnut, da ne pokvari čistoću istražnog eksperimenta, odmaknula kameru u stranu od Dolžanskog i počela snimati.

KAPETAN (Djelatnici kafića): Imate li sladoled?

DJELATNICA KAFIĆA: Ne...

KAPETAN: A pivo?

DJELATNICA KAFIĆA: Pivo imamo...

KAPETAN: Svježe?

DJELATNICA KAFIĆA: Hladno...

KAPETAN: Recite, pošto krigla?

DJELATNICA KAFIĆA: Osamnaest...

KAPETAN: Oho! Zašto tako skupo?

DJELATNICA KAFIĆA: Pa to je centar grada, što biste htjeli? Dok je vruće, mi zaradujemo...

KAPETAN: U redu... (Poseže u džep i izvlači dvije novčаницe od po deset rubalja.) Ima li netko osam rubalja? Nerado mijenjam desetice...

MLADIĆ: Imam ja...

Pružaj kapetanu željezne novčiće.

KAPETAN: Daj njoj! (Pokazuje prema djelatnici kafića.) Hvala, nerado mijenjam desetice...

Djelatnica kafića ide po pivo za kapetana, tinejdžer ustaje sa zemlje i otrese se. Zastavnica usmjerava kameru prema njemu.

KAPETAN: Dakle, što si pitao oštećenu?

DOLŽANSKI: Zašto je preko noći ostala kod Igora... nakon rođendana...

KATEPAN: Dobro, dalje, što je ona odgovorila?...

DOLŽANSKI: Rekla je da su svi ostali i da nije krenula kući zato što je već bio mrak...

KAPETAN: Dobro, dalje!

Djelatnica kafića donosi pivo i pružaj kapetanu kriglu.

KAPETAN: Aha, hvala, odmah... (Daje znakove zastavnici, koja odmiče kameru, Kapetan ispija na eks. Mršti se.) Pa, nastavi...

DOLŽANSKI: Rekao sam joj da sam te večeri nazvao prijateljicu, ona je došla kući i rekla da je kod Igora ostala samo Anja... Anja je rekla da se prijateljica zabunila, potom je rekla da joj se piša, došla je do ove (pokazuje prema djelatnici kafića), zamolila je ključ od zahoda...

KAPETAN: Dakle, sjedili ste za ovim stolom?

Pokazuje prema najbližem stolom.

DOLŽANSKI: Da...

KAPETAN: Dobro, sjednimo...

Mladić s kapom za bejzbol sjedne.

DOLŽANSKI: Ne, nije dobro sjedio, ja sam sjedio na njegovome mjestu...

KAPETAN: Pa onda ćemo se premjestiti!

Mladić s kapom za bejzbol i tinejdžer zamjenjuju mjesto.

KAPETAN: Dobro, rekla je da joj se piša i krenula je?

DOLŽANSKI: Da...

KAPETAN: Pa daj onda, Valja...

Mladić s kapom za bejzbol ustane i ide prema djelatnici kafića.

KAPETAN (djelatnici kafića.): Ovdje ste stajali?

DJELATNICA KAFIĆA: Da, dala sam joj ključ, ona mi je platila... Zamolila sam je da odmah plati, prije nego

PREMIJERE

PORTRET

RAZGOVOR

MEĐUNARODNA
SCENA

OBLJETNICE

VOX
HISTRIONIS

TEORIJA

SJEĆANJA

NOVE
KNJIGE

TEMAT

DRAME

što... Zato što poslije radim, kad izidu – zato što trebam još doći u doticaj s robom, prodavati, zato novac uzimam “prije”...

KAPETAN: Dobro, dalje, Dolžanski.

DOLŽANSKI: Zatim sam ustao... ne, najprije sam neko vrijeme sjedio, najprije sam pomislio... pomislio da mi laže... i to tako što su i ona i Igor znali da ću se raspaliti, zamolio sam je da ne ide k njemu na rođendan, a još manje da tamo sama prenoći... Razljutio sam se i otišao do zahoda, pokucao...

KAPETAN: Onda ustani i idi...

Dolžanski dolazi do zahoda.

KAPETAN: Koliko puta si pokucao?

DOLŽANSKI: Dva puta, zatim još dva...

KAPETAN: Pa onda kucajmo!

Dolžanski kuca na vrata prostorije.

KAPETAN: Dobro!

DOLŽANSKI: Ona se javila, rekla je da je zauzeto, ja sam rekao da sam to ja, ona je otvorila...

KAPETAN (*Djelatnici kafića*): Pa, otvorite nam, molim vas...

Djelatnica kafića otvara vrata.

DJELATNICA KAFIĆA: Izvolite...

KAPETAN: Pa, što je bilo dalje?

DOLŽANSKI: Zatim... Ana je otvorila, a ova je viknula da platim, da ne možemo oboje srati za isti novac...

DJELATNICA KAFIĆA: Nije tako, rekla sam da ako će zajedno, čak ako je i rodak, treba platiti za dvoje, ako su dvoje tamo, podsjetila sam ga na pravila korištenja...

KAPETAN: Dobro!

DOLŽANSKI: Platilo sam, ušao i zaključao se...

KAPETAN: Pa idi, samo se nemoj zaključavati, tako da vidimo, dobro... Gdje je ona? Što, sjedila je?

DOLŽANSKI: Da, na školjci...

KAPETAN: Onda, Valja, sjedni.

Mladić s kapom za bejzbol sjedne na školjku, smješka se i gleda tinejdžeru u oči.

DOLŽANSKI: Zaključao sam se... potom sam izvukao nož i udario je u vrat...

KAPETAN: Dobro, a odakle si izvukao nož?

DOLŽANSKI: Iz džepa, iz hlača...

KAPETAN: Dobro, dajte mu... to (*Naredniku*), skini mu lice i sice i daj olovku...

Narednik izvršava Kapetanovo naređenje, odmiče se u stranu kako ne bi zaklonio objektiv videokamere, ali ne predaleko, da stigne reagirati ako se tinejdžer počne neprimjereno ponašati.

KAPETAN: Dakle, pokaži kako si udario.

DOLŽANSKI: Evo ovako... (*Oprezno olovkom dodiruje Valjin vrat.*) Ne, nego ovako! (*Odlučno pritišće olovku Valji u jabučicu.*) Da, evo ovako...

KAPETAN: Dobro, dalje, kako se oštećena ponašala?

DOLŽANSKI: Kako?...

KAPETAN: Pa, što je učinila?

DOLŽANSKI: Prdnula... ona... potom je zahroptala... zatim... ne sjećam se... nisam zapamtio...

KAPETAN: Koliko si je puta udario nožem?

DOLŽANSKI: Jednom... eto u vrat... i pomislio sam da je dosta...

KAPETAN: Dakle, onda si pomislio da je dosta i što si nakon toga radio?

DOLŽANSKI: Nakon toga sam pomislio da je treba nekamo skloniti da me tu ne uhvate, da je ne nadu...

KAPETAN: Dobro.

DOLŽANSKI: Odlučio sam je raskomadati...

KAPETAN: Dobro.

DOLŽANSKI: Počeo sam je rezati po ruci... njoj po ruci...

KAPETAN: Da, pokaži.

DOLŽANSKI: Pa evo, ovako... (*Povlači olovkom po Valjinu ruci.*) Samo što je već ležala.

KAPETAN: Kako?

DOLŽANSKI: Glavom naprijed, noge ovako, ukoso...

KAPETAN: Valja, hajde.

Valja legne kako je pokazao Dolžanski.

KAPETAN: Da, i onda?

DOLŽANSKI: Zatim sam došao do kosti i shvatio da joj kosti ne mogu prerezati...

KAPETAN: Dobro, a zašto si je uopće počeo rezati? Kako bi stavio dijelove? Imao si vrećicu?

DOLŽANSKI: Da... malu... Ono što ne bi stalo pustio bih da odnese voda...

DJELATNICA KAFIĆA: Kamo, budalo?! Pa sve bi se začepilo!

KAPETAN: Ma tiše, ne smetajte! Dobro, idemo dalje!

DOLŽANSKI: Pa onda... jednostavno se odmah nisam orijentirao, nije mi bilo dobro... pomislio sam da onda treba odvrnuti školjku i nju tamo strpati...

KAPETAN: Kamo tamo?

DOLŽANSKI: Pa ne znam kako tamo izgleda, mislio sam da je ispod školjke duboka jama u koju se slijevaju sva govna, mislio sam da je tamo duboka jama, tamo sam je htio staviti...

DJELATNICA KAFIĆA: Idiote, kakva ti je tamo jama?! Da je jama, ne bi onda postavili školjku!

KAPETAN: Dobro, šutite! Već sam vam rekao!

DJELATNICA KAFIĆA: Pa kako?!

KAPETAN: Tako, dosta, rekao sam! Ne smetajte! Onda, Dolžanski... gdje smo ono stali?...

DOLŽANSKI: Odlučio sam odvrnuti školjku...

KAPETAN: Ah, da... i što dalje, pokaži!...

DOLŽANSKI: Što ću pokazati kad se ništa nije odvrtao... Evo, tu sam povukao i jednostavno sam odlučio neka bude što bude, izišao i krenuo kući...

KAPETAN: Dobro. (*Djelatnici kafića.*) A kad ste vi otkrili?

DJELATNICA KAFIĆA: Otkrila sam je onda kad se izvukla!

KAPETAN: A zašto niste odmah? Pa vidjeli ste da je ušlo dvoje, a izišao jedan?

DJELATNICA KAFIĆA: Pa, tko bi to... mislila sam da je taj obavio posao, a ona da još sjedi, kad su platili, tko bi to znao – evo, moj muž neki put po sat i pol istiskuje – ako mu je prvo, on dugo ne jede, pa...

KAPETAN (*prekida djelatnicu kafića*): Dobro, u redu! Pa daj, onda je gotovo. (*Zastavnici.*) Jesi snimila?

ZASTAVNICA: Da... gotovo?

KAPETAN: Da, isključi! Dobro...

DJELATNICA KAFIĆA: Jesam li slobodna?

KAPETAN: Ah, da, da, da... A pošto je kod vas pivo, krigla?

DJELATNICA KAFIĆA: Osamnaest rubalja. Već ste platili!

KAPETAN: Da, da... (*Zastavnici.*) Imaš li dvadeset šest rubalja?

ZASTAVNICA: Da, imam. (*Traži po džepu.*)

KAPETAN: Može po pivo?

ZASTAVNICA: Može...

NAREDNIK: Druže kapetane, može još po pivo?

KAPETAN: A kamo ćemo s ovim?

NAREDNIK: Ovaj... pa neka tu malo stoji...

KAPETAN: Hm, da, odmah, vodi ga u auto i tamo nas čekajte!

VALJA: A da ga nakratko zaključamo u zahod? I po pivo – neka malo sjedi i razmisli... na mjestu zločina... kao odgojna mjera...

KAPETAN (*nakon kraćeg razmišljanja*): U redu... samo brzo!

Veseli Narednik zaključava Dolžanskog u zahod, Zastavnica i Kapetan sjednu za jedan stol, a za drugim se smjeste Valja i narednik. Svima donose pivo.

VALJA: Je l' se on fiksa?

NAREDNIK: Ovaj? Ne...

VALJA: Čudno... takva logika, komadati i ne pomisliti da ona u rukama ima kosti, a one su i u nogama...

NAREDNIK: Ne, on nije narkoman...

VALJA: Čudno...

NAREDNIK: Da... razbjescio se... Ne, dobro je on smislio dijeljenje – tada se uopće ne može naći tko, što, to će ti objasniti u svakom dokumentarnom filmu o kriminalu – samo, naravno, ne raščlanjuju u takvoj situaciji... Vidjeli su ih zajedno... on se razbjescio, ljubomora, stanje atfe... afet... afekta... stanje afekta, da...

VALJA: Ljubomora?

NAREDNIK: A zašto?

VALJA: Možda znatiželja, kad je počeo komadati?

NAREDNIK: Ne, ljubomora...

VALJA: A što ta?...

NAREDNIK: Tko?

VALJA: Pa ta, koju je htio pustiti s vodom...

NAREDNIK: Anja?

VALJA: Da, Anja. Što, ona je spavala s njegovim prijateljem?

NAREDNIK: Pa da, on je tako pretpostavljao...

VALJA: Ha! Pretpostavljao... Kad bih ja zbog svih svojih pretpostavki nasrtao na ljude, to bi već proglasili genocidom...

NAREDNIK: Pa, on je muljao da je odavno bio ljubomoran na nju, a kad su ostali nasamo, osumnjičio je...

VALJA: Koga je osumnjičio?

NAREDNIK: Njega i nju.

VALJA: Pa s kim je onda – u smislu, koga je volio?

NAREDNIK: Njega, naravno... Igora! Neće on ubiti onoga koga voli – pa nije on takav debil, je li...

VALJA: Pa što je on, homić, je l'?

NAREDNIK: Pa, očito, kad voliš Igora...

VALJA: A kako su ga uhitili?

NAREDNIK: Pa Anja je preživjela, eto, pa kad ju je – ona se srušila od straha, a on je zaključio da je odrapila, jer, izgubila je dosta krvi, ruka je visjela na lancu, ali, preživjela je...

VALJA: Onda je imao sreće...

NAREDNIK: Da! Teško da bi Igor sada takvu htio, tamo na vratu ima ožiljak, vjerojatno isto... Tako da je imao sreće...

Valja dugo promatra Narednika, očito mu želi proturječiti, objasniti na što je mislio kad je rekao da je Dolžanski imao sreće – no, nakon kraćeg razmišljanja, Valja se samo smješka Naredniku koji na iskap ispija svoje pivo.

PREMIJERE KAPETAN: Dobro, gotovo je, idemo! (Naredniku.) Odvedi tog! (Valji.) Valja, ideš s nama?

PORTRET VALJA: Ne, odavde mi je zgodnije... ići...

RAZGOVOR KAPETAN: Pa, hajde onda...

MEĐUNARODNA VALJA: Do videnja, družite kapetane! (Naredniku.) Bok, SCENA Sevik!

OBLJETNICE NAREDNIK: Bok!...

VOX HISTRIONIS Stan. Soba.

TEORIJA MAJKA: Donesi kruha, sad će se otac vratiti s posla, a nema kruha.

SJEĆANJA VALJA: Koji da uzmem?

NOVE MAJKA: Uzmi štrucu “moskovskog”.

KNJIGE VALJA: A ako ne bude “moskovskog”?

TEMAT MAJKA: Onda uzmi lavaš.

DRAME VALJA: Lavaš? A nije opasno?

MAJKA: Što nije opasno?

VALJA: Zar nije opasno kupovati lavaš?

MAJKA: A zašto? Lavaš je isto kruh! Čak i ukusniji!

VALJA: Čak ukusniji... Ali mi smo zaračeni s njima.

MAJKA: S kim?

VALJA: Pa s ovima što rade lavaš.

MAJKA: Pa što, oni tu žive.

VALJA: Tko?

MAJKA: Pa ovi što peku lavaš tu žive.

VALJA: Pa svejedno, oni su njihovi.

MAJKA: Pa nisu svi loši.

VALJA: Nisu svi, naravno da nisu svi, tamo čak većina nije loša, ali oni su složni, zato u načelu nisu loši, zato ih i ne možemo pobijediti.

MAJKA: Što, da onda ne kupimo lavaš?

VALJA: Pa ne znam, mogu, naravno, riskirati... Premda, mogu dobiti tajni signal da otruju lavaš. A lavaš je, kao što si rekla, ukusniji od našega kruha, čak je ukusniji i od “moskovskog”, zar ne?

MAJKA: Da...

VALJA: Pa evo, sve je jasno... taj lavaš, a onda... ako su im i naredili...

MAJKA: Pa odmah će shvatiti tko je to učinio!

VALJA: Dakako, shvatit će, a onda će i svi drugi shvatiti... Onda, ja još mogu i “prije” shvatiti i upozoriti... Potom nam neće trebati to razumijevanje kad sve pojedemo... njihove lavaše...

MAJKA: U načelu, mislim da ćemo danas i bez kruha proći, skuhalo sam rezance... rezanci su kao kruh, a sutra ću sama kupiti...

VALJA: Kako kažeš...

MAJKA: Sama ću odabrati i kupiti...

VALJA: Uvijek sam znao smisliti nekakve razloge... od djetinjstva, što nisam htio – nisam radio... i ne zato što bih bio lijen... to nije uzrok, odnosno, uzrok je, ali postoji nešto dublje što tjera na lijenost, mislim da je strah... Ponekad se bojim izići na ulicu, bojim se... po kruh ili samo tako – prošetati... eto, a onda je lijenost... kad bismo saznali, možda, i strah ima svoje uzroke... Ali ja se toga što je strašno ne bojim, zato što od svega mogu nešto smisliti! Čak i u školi, u trećem razredu, počeli su nas voditi u bazen, a ja sam se bojao vode, jednom u mladosti mi se mama skoro utopila, prije nego što je mene rodila, očito je to prešlo na mene u smislu da je njezin strah od utapanja prešao na mene, a ona inače dobro pliva i nakon što se zamalo utopila, nije prestala plivati... A ja eto ne mogu podnijeti vodu, duboku, rijeke, mora... nikad ne ulazim, čak ni do koljena... ne volim ni hodati preko mosta... A u školi... kad su me na satu tjelesnog tjerali da idem u bazen, jednostavno nisam uzeo sa sobom još jedne kupače gaćice i nisu me puštali u bazen, tamo se prema propisima u bazenu ne smije plivati u gaćicama koje nosiš... vjerojatno zbog higijene, iako se može i tako ići, u čistim kupaćim gaćicama i bez bazena – ali se, očito, nije računalo da bi netko po danu mogao hodati u čistim kupaćim gaćicama... ili se mogu ponijeti još jedne, ali prljave kupače gaćice i svim plivačima napakostiti u obliku gonoreje... Dakle, nisam uzimao, pravio sam se da sam zaboravio...

Psovali su me, ali nisam dobio neopravdane sate, glumio sam da jako želim u bazen, preklinjao sam da me puste u tim koje nosim i tako... Ali, nisu me puštali i mislili su da me tako kažnjavaju... Evo, izgred, ako razmišljaju o tebi da si ionako kažnjen, onda te više i ne kažnjavaju... da...

Bazen. Na rubu Narednik, Kapetan, Zastavnica s vi-deokamerom, Bazenska djelatnica, Dlakavi muškarac s lisicama, Mladić u kupaćim gaćicama i bejzbol kapi s likovima iz crtića “South Park”. Bazenska djelatnica prepire se s Kapetanom, Dlakavom muškarcu u kupaćim gaćicama je hladno, Mladić u kupaćim gaćicama i bejzbol kapi s likovima iz crtića “South Park” smije se od uha do uha.

BAZENSKA DJELATNICA: Ne, rekla sam – ne i gotovo! On mora imati druge kupače gaćice, inače ne ide u vodu!

KAPETAN: Dakle, tako! (Mladiću u kupaćim gaćicama i bejzbol kapi s likovima iz crtića South Park.) Valja, pa jebem ti! Pa upozorio sam te da ćemo biti u bazenu!

VALJA: Nisam znao, družite kapetane, da se ovdje mora doći u drugim kupaćim gaćicama! Čemu to? (Bazenskoj djelatnici.) Imam čiste kupače gaćice, časna riječ, danas sam ih obukao!

BAZENSKA DJELATNICA: Ne!

VALJA: Pa zbilja, evo, u njih danas nisam pišao... nisam pišao!

BAZENSKA DJELATNICA: Pa ne!

VALJA: Ali, pogledajte: ni jedne mrlje!

BAZENSKA DJELATNICA: Nema veze, tamo su svejedno mikrobi!

VALJA: A što, na drugim gaćama nema mikroba?

BAZENSKA DJELATNICA: Nema! To su druge gaće! U njima ne hodate ulicom!

VALJA: Ali, čiste su!

BAZENSKA DJELATNICA: Kako su čiste kad ste ih obukli! Tamo sad ima puno svega! A mi kloriramo bazen! Kod nas se pazi na sve!

KAPETAN: No, dobro, gotovo!... Onda ćemo biti na obali, uz ladu! Hajde, Ljuda, uključiti!

ZASTAVNICA: Već je...

KAPETAN: Dobro... Počinjemo istražni eksperiment na slučaju Tahirova...

DLAKAVI MUŠKARAC: Zakirova...

KAPETAN: Da, tako je, Zakirova Tahira...

BAZENSKA DJELATNICA: Nemojte ulaziti u vodu!

KAPETAN: Shvatili smo!

BAZENSKA DJELATNICA: Pratit ću, vidjet ću!

KAPETAN: Shvatili smo vas! Dakle...

Bazenska djelatnica odlazi, Kapetan tiho psuje za njom.

KAPETAN: Dakle, Zakirove, kako ste dospjeli u bazen?

ZAKIROV: Imam pretplatu...

KAPETAN: Dobro, a oštećena?

ZAKIROV: Ona je tu bila zabilježena...

KAPETAN: Dobro, odnosno, jeste li znali da će u vrijeme kad ste pretplaćeni i ona biti tu?

ZAKIROV: Da... znao sam...

KAPETAN: Dakle, ušli ste, gdje je bila oštećena?...

ZAKIROV: Eto tu, na drugoj stazi, tu...

KAPETAN: Dobro, je li vas primijetila?

ZAKIROV: Ne, nisam htio da me vidi...

KAPETAN: Dobro, vaše daljnje akcije.

ZAKIROV: Skočio sam u bazen.

KAPETAN: Dobro, znači, idemo, tobože je skočio, samo ti nemoj ući u vodu!

ZAKIROV (skoči na mjestu): Evo, otprilike ovako...

KAPETAN: Da... cirkus s konjima... Pa, Valja, jebem ti! Pa, već sam upozorio da ćemo biti u bazenu! Pa sad to moram završiti, a do sutra moram napraviti izvješće!

VALJA: Pa družite kapetane, kako sad, pa nisam znao, navukao sam posebno čiste kupače gaćice... pa nisam znao da ih trebam ponijeti...

NAREDNIK: Pa možda da uđe, ako nam ona pomogne!

KAPETAN: Ma, s drekom imati posla, ona će odmah dignuti takvu galamu... dobro... Dobro, Tahir... Zakirov, dobro, dakle poslije si ti u vodi...

ZAKIROV: Ja sam u vodi... gledam je... Ona se kezi... tu su njezine prijateljice, ona im više... to je... odmah sam skočio da me ne primijeti...

KAPETAN: Dobro, zaronio si, daj sjedni časak...

Zakirov duboko uzdahne kao da doista dugo roni pod vodom pa sjedne.

KAPETAN: Dobro, i onda.

ZAKIROV (izdiše): Zatim sam zaplivaio prema njoj...

KAPETAN: Da, koju ste udaljenost preplivali?

ZAKIROV: Pa tako, deset, petnaest... ne više od sedam metara...

KAPETAN: Dobro, Valja, stani na deset metara od nje... Dobro, Zakirove, evo, zamislite da je on oštećena, plivajte k njoj, odnosno, k njemu i radite ono što ste radili s oštećenom.

ZAKIROV: Dobro!

Gmiže prema Valji, razgrćući rukama zrak.

KAPETAN: Oh, Valja, jebem ti mater, pa već smo tom Tahiru našli i druge kupače gačice, ali ti, pa ti si išao iz kuće, a ne iz zatvora, pa mogao si se dosjetiti!

Valja odlazi na određenih deset metara, s osjećajem krivnje odmiče pogled od Kapetana. Zakirov dopliva do Valja i sjedne mu uz noge.

KAPETAN (*zastavnic*): Dobar bazen, ha, Ljuda?

ZASTAVNICA: Nije loš...

KAPETAN: Ideš u bazen, nekako paziš na sebe, na odoru, mislim?...

ZASTAVNICA: Pa kako... imamo gađanje jednom mjesečno, a da bih baš posebno, to ne...

KAPETAN: Ne, dobar bazen, dakle, jednom, dvaput – dvaput tjedno se može plivati...

ZASTAVNICA: A što se ovaj klaun umorio, ha?

KAPETAN: E pa, Zakirove, koliko ćemo još sjediti? Hajde, pokazuj!

ZAKIROV: Pa ne sjećam se baš... dakle... dopliva sam do tamo... tamo je ona skakala, nogama se praćakala...

KAPETAN: No, dajte, sjetite se, sjetite...

ZAKIROV: Pa, počeo sam tamo tražiti njezine noge, zato što je bilo i drugih nogu... tamo... na nogama je imala zeleni lak – zeleni nokti, našao sam... tako ona (*Valji*) praćakaj malo, čuj, lakše ću se sjetiti!

KAPETAN: Hajde, Valja, daj danas još nešto napravi, zašto se kesiš – hajde, hajde!

Valja počinje praćakati nogama kao da pokušava izvesti piruetu.

ZAKIROV: Onda sam je zgrabio i povukao prema sebi, kad je ona zaronila... Tako je... odmah...

Miluje Valjine noge i hvata se za glavu kao da će se svakog trena sjetiti detalja utapljanja.

KAPETAN: No, uhvati, uhvati ga – povlači ga, kao da si pod vodom...

ZAKIROV: Odmah... evo... (*Obuhvaća Valjine noge, Valja sjedne, Zakirov legne na pločice i čvrsto stišće Valjine noge.*) Ona se praćakala... tako... praćakala se, a kad je prestala pustio sam je, zaronio i otplivao na drugu stranu, izišao i uputio se... Onda je ona isplivala, no svi su mislili da se kupa, a ja sam se uputio...

ZASTAVNICA: Koliko je ostao pod vodom?...

KAPETAN: Najmanje šest minuta, najprije je doplivaao do nje na oko deset metara, zatim ju je držao, onda je otplivao... Dakle, Zakirove, jeste li sve točno pokazali?!

ZAKIROV: Da... Sve je bilo tako... otrpilike... Volio sam je, družu kapetane, volio sam je, a ona nije, ona mene nije voljela, samo se pravila! Sve sam joj učinio, a ona je s mojim burazom počela živjeti... Zašto tako, molio sam je, molio sam ga, govorio sam mu: ti buraz, zašto to radiš?... A on je najstariji od nas, ako je najstariji onda nema spora, najprije tako, da... odnosno, samo sam joj mogao reći... Sve sam joj poklonio, sve, sve što sam mogao – *Omsu* treba, evo, sve što sam imao, čime sam trgovao, sve je imala, po jedan, po dva komada, uvijek sam govorio, dodi, izaberi si, *Omsu* trebaš, izvoli, čokolada, samo uvozna, *Karli Varli*, uvozni, engleski, isto čokolada, sve sam joj davao po tri pločice, njezine prijateljice častio...

KAPETAN: Dobro, završimo pjesmu, Zakirove, može? Sad zašutimo... Dakle, koliko je... dakle, Zakirove, što, bio si bez disaljke?

ZAKIROV: Ja... kad sam došao, bio sam... bez disaljke... samo u gaćama...

ZASTAVNICA: Treba provjeriti, to se nekako slaže, to da on kao riba, kao oni što rone bisere, pa i oni ne mogu bez zraka...

KAPETAN: Dakle, Zakirove, sad ću štopati vrijeme, dat ću vam znak rukom i vi nemojte disati, nemojte disati sve dokle možete izdržati – moramo provjeriti... Jeste li me razumjeli?

ZAKIROV: Da!

KAPETAN (*gleda na sat*): Dakle, idemo!

Krača stanka.

ZAKIROV: Što, da ne dišem?

KAPETAN: Pa je l' dišeš, ha?!

ZAKIROV: Čekam znak rukom...

KAPETAN: Joj, kur... Dobro, još jednom! (*Gleda na sat.*) Idemo, ne diši! (*Maše rukom Zakirovu.*)

ZAKIROV: Sve sam shvatio, ne dišem! (*Uzima zrak, ne diše.*)

Krača stanka.

ZAKIROV: Koliko da ne dišem?

KAPETAN: Joj, pa kakav je to dan?! Tahirov! Mahnut ću rukom i vi nemojte disati koliko možete! Koliko možete izdržati toliko nemojte disati! Jasno?!

ZAKIROV: Nije!

KAPETAN: Što nije jasno?!

ZAKIROV: Ja nisam Tahirov, nego Zakirov!

KAPETAN: Čuj, Zakirove, ako me smjesta ne shvatiš, zalijepit ćemo ti usta s nosnicama i nakon pola sata odlijepiti, da vidimo kako roniš, majku ti tvoju!

ZAKIROV: Recite što treba napraviti i ja ću sve napraviti, ništa se neću buniti!

KAPETAN: Zatvori usta i nemoj disati, a kad ti nestane zraka, reci!

ZAKIROV: Sve sam shvatio, zatvaram!

Kapetan gleda na sat i štopa vrijeme. Kratka stanka.

ZAKIROV: Gotovo, nemam zraka!

KAPETAN: Kurva, neka se ubije u tom bazenu, ni trenu-tak nije izdržao!

ZASTAVNICA: Možda je onda nije on utopio?

KAPETAN: A tko je?!

ZASTAVNICA: Pa kako ju je utopio ako ne može ni trenu-tak izdržati bez daha?

KAPETAN: Nešto tu ne štima... Vjerojatno ju je na drugi način, a nama tu mulja... Dakle, Zakirove, jeste li nam sve točno pokazali?

ZAKIROV: Sve točno... samo se ne sjećam... što sam se sjetio, to sam i pokazao!...

KAPETAN: Nakaza... Pa, neka ide k vragu, mi smo u načelu provedli istražni eksperiment, na njezinim su nogama otisci njegovih prstiju, zar ne? U bazenu ga prijateljice oštećene nisu vidjele zato što je zaronio, zar ne? Gotovo! Mnoge stvari se poklapaju i dobro...

ZASTAVNICA: Pa da, u načelu... On, štoviše, u kakvom je stanju bio, nije obratio pozornost da ne diše kad ju je htio ubiti... Ipak ovisi o stanju, u smislu što namjerava činiti... Ako sad nema potrebe, on diše... Štoviše, sad razmišlja, a onda nije. To je kao pot-hvat – ljudi ga rade kad pod cijenu života izvode auto iz vatre, spašavaju ljude... Evo, bio je slučaj da je jedan muškarac iz vode izvukao dvije gole ženske, a sam nije znao plivati, a skočio je u vodu i zgrabio ih

i izvukao ni sam ne znajući kako... A pukovnik naš, Filipov, kad je kod mene i muža bio u novom stanu, pio je i cijelu je večer svirao gitaru! I to tako lijepo, španjolski flamenco. Ujutro ga budimo, sjednemo doručkovati, odsvirajte nešto, kažemo, družu pukovniče, a on nas sve pošalje u kurac – veli da nikad u životu nije uzeo gitaru u ruke.

KAPETAN: Dobro, u redu, jasno... (*O nečemu razmišlja i ogledava se.*) Bazen je dobar... Zakirove, a zašto si uzeo pretplatu?

ZAKIROV: Ne sjećam se, uzeo sam za jednokratni posjet, a ako uzmem za više, onda je jeftinije, uz popust... Može se uzeti mjesečna karta, onda je gotovo besplatno... Ja sam uzeo za jedan dan! Ne treba mi za više puta... samo da utopim i gotovo... računao sam da će biti dovoljno jednom...

KAPETAN (*Zastavnic*): Da uzmemo za mjesec dana? Idemo... U dvoje je ljepše, sam neću ići...

ZASTAVNICA: Pa uzmite za obitelj!...

KAPETAN: Ma, s obitelji se kupam u kadi... Ideš, za društvo?

ZASTAVNICA: Pa dobro, hajde... (*Pokazuje prema kameri.*) Da isključim?

KAPETAN: A što, radila je?

ZASTAVNICA: Da, evo, sad ću isključiti!...

KAPETAN: Kraj zbriši... tamo je o pukovniku... i o bazenu kad...

ZASTAVNICA (*smije se*): Kompromitirajući materijal, ha?

KAPETAN (*smije se i oštro prekida*): Dobro, idemo, kad smo već tu, idemo pitati koliko košta...

ZASTAVNICA: Idemo.

KAPETAN: Tamo, tamo u upravu... na ova vrata? A ta gadura, kamo je izišla?

ZASTAVNICA: Da, bit će da je tu...

KAPETAN: Dakle, Seva, čekajte nas... brzo ćemo... Joj, Valja, Valja...

Kapetan i Zastavnica odlaze. Valja sjedne na rub i smije se.

VALJA: Slušaj, Zakirove, kako nisi disao pod vodom?

ZAKIROV: Što te se tiče! Tko si ti?

VALJA: Ali ne, mene zanima: kako?

ZAKIROV: Guzicom! (*Okrene se.*)

VALJA: To sam i mislio... Skrivaš to, zar ne? Zašto nisi pokazao u kameru kako se diše guzicom... ne želiš da i mi to naučimo... to je tvoje tajno oružje, zar ne?

Zakirov počinje tiho pjevati vrlo lijepu pjesmu s nježnom istočnjačkom melodijom.

VALJA (*Zakirovu*): O, krasno... A znaš li *Uč-Kuduk*, to će biti baš tvoja tema... *Uč-Kuduk*, tri zdenca...

Zakirov i dalje pjeva.

NAREDNIK: Slušaj, ove godine bih se htio izvanredno upisati...

VALJA: Kamo?

NAREDNIK: Na fakultet.

VALJA: Hajde, idi.

NAREDNIK: A ti si tamo studirao?

VALJA: Kraće vrijeme...

NAREDNIK: Čuj, daj mi savjet, htio bih upisati studij povijesti...

PREMIJERE

PORTRET

RAZGOVOR

VALJA: Kojeg će ti vraga studij povijesti? Znaš li koji je to kupleraj, pa sad ponovno pišu cijelu povijest, sve udžbenike!

NAREDNIK: Zašto?

VALJA: Zato što je nova društveno-politička situacija!

NAREDNIK: Zašto? Čemu?

VALJA: Zato što je prije u udžbenicima povijesti vrlo jasno pisalo zbog čega se, recimo, događaju ratovi s takvim Tahirima i kome to donosi korist...

NAREDNIK: A zašto?

VALJA: Što, zar se ne sjećaš? Pa i ti si trebao zateći stare udžbenike, ja sam zatekao... Svi ratovi s Tahirima počivaju samo na ekonomskim razlozima i nemaju nikakve veze s nacionalnošću. Nacija je samo povod da se puca u glavu kome treba, tko će ići izlagati svoje tijelo za tuđu lovu... Eh, Sevik, koliko si imao iz povijesti?

NAREDNIK: Tri...

VALJA: A spremaš se studirati povijest!

NAREDNIK: Pa što, tamo nije teško, ja u školi jednostavno nisam učio, a ovdje hoću! Što je tamo teško – revoluciju sam naučio, kad je bila, datum sam zapamtio...

VALJA: Da... pa kako te spopala želja za studijem?

NAREDNIK: Pa, eto, bez visoke stručne spreme danas nikamo... Zašto da ja, je li, svakakve bezveznjake puštam na mala vrata...

VALJA: Pa dobro, hajdemo se udubiti da vidimo prave motive tvoga upisa!

NAREDNIK: Hajdemo se udubiti – pa morao bih nekako vidjeti u čemu je stvar...

VALJA: Ti bi očito volio tu spremu dobiti tako, bez napora, da se baš ne mučiš?

NAREDNIK: Pa da, u načelu...

VALJA: Pa kad je tako, upiši se na novinarstvo, uči za novinara ili filozofa – tamo se ne mora ništa raditi, kad ti kažem, dobit ćeš diplomu...

NAREDNIK: Pa dobro, i što ću s njom?

VALJA: Eto, upravo smo stigli do suštine! Ciljaš na dobro plaćeno mjesto, prestižan posao, ha?

NAREDNIK: Pa da...

VALJA: Dobro, Sevik, čemu onda zaobilaznim putevima ići prema onom što ti je na dohvata ruke?!

NAREDNIK: Kako?

VALJA: Vidi, cijeli taj upis, sve te muke, brige – sve je to zbog više novca, zar ne?

NAREDNIK: Pa kako da dođem tamo ako ne uzmem u obzir kontakt s ljudima...

VALJA: Pa dobro, ako odgovaraš, ja s tobom razgovaram kao s normalnim...

NAREDNIK: No, dobro, dobro...

VALJA: Eto, on je tu – tvoj odani duh Tahirov, koji će ispuniti sve tvoje želje samo ako ga oslobodiš! On je zarobljenik svjetiljke, a ti, Seva, možeš postati Aladin!

NAREDNIK: Pa...

Zakirov prestaje pjevati i prilazi bliže Sevi i Valji.

VALJA: Ako se bojiš, reći ćemo kapetanu da je pobjegao. Najviše što će ti napraviti jest da te otpuste s posla...

NAREDNIK: Ne, Valja, završi... dok ja...

VALJA: Da, jednostavno, vrlo jednostavno, ovaj odmah hvata maglu, samo što smo ga vidjeli i gotovo! On u svoj zavičaj, a tebi nagrada kao kod Gorkog: "Na sveučilište se nije upisao, nego je cijeli njegov život postao sveučilište..."

ZAKIROV: Slušaj, učinit ću sve što hoćeš, imamo auto, bijeli, *ladu*, novac, dat ću koliko treba, sve pošteno, dok nisu stigli pusti me, brate, poslušaj prijatelja, časna riječ, učinit ću sve što kažeš, vratit ću ti...

NAREDNIK: Pa kako...

VALJA: Da, kako, kako, dok se premišljaš, pogledaj koje je vrijeme – i njegova dlakava guzica odmaglit će brzinom svjetlosti, a ti u bijelom autu s hrpom novaca!

NAREDNIK: Pa kako, napraviti...

VALJA: Joj, otjerat će te s posla i bit će ti neugodno pred ljudima? Koja sramota...

NAREDNIK: A ti, i ti isto tako trebaš uzvratiti...

VALJA: Ma što, ja ti želim pomoći, meni je najveća nagrada ako će barem jedan čovjek (*Gleda Zakirova*), ne, dva – ako će ukupno dva čovjeka biti sretna na ovom svijetu... apsolutno sretna.

Valja gleda Sevu u oči i široko se, očinski, osmjehuje. Seva dugo kuha sve u svojoj glavi, neko vrijeme je sumnjičav, odjednom se trgne, posegne u džep, izvadi ključ od lisica i krene prema Zakirovu. Tahir je sretan, pruža Sevi ruke nadajući se da će sad njegove dlakave ruke biti slobodne, a nakon nekog vremena cijelo njegovo dlakavo tijelo na slobodi. No, Valja u posljednji trenutak naglom kretnjom izbacuje ključeve lisica iz Sevinih ruku.

NAREDNIK: Što je?

VALJA: Šalio sam se, Sevik, pa nama će zbog ovog prikana natrlijati nos, pa i ako on zbriše, što, misliš da će potražiti tebe i mene i zahvaliti nam? Još će nas i ocinkati...

ZAKIROV: Neću, časna riječ, dragi brate, brate, nemoj ga slušati!...

NAREDNIK: A zašto si mi onda sve muljao?

VALJA: Pa eto... da shvatiš u čemu je suština morala...

NAREDNIK: U čemu?

VALJA: Moral je, Sevik, u sposobnosti zadovoljavanja potreba... Kad nešto želiš, treba se uskladiti s drugim ljudima, s društvom, s njegovim normama... treba upisati studij povijesti, raditi da ti nagrada koju će ti dati društvo nakon mnogo godina bude zaslužena... Tahirov to nije znao i evo, sad je s lisicama! A ti znaš, upozoren si, a kad si upozoren, znači da si zaštićen! Kako je lako posrnuti, Seva, i ja ne želim da se to tebi dogodi...

NAREDNIK (*zbuđen, ne uspijeva se do kraja približiti*): Ma idi u guzicu...

ZAKIROV: Brate, Seva, pa što, hajde...

Bazenu prilaze Kapetan i Zastavnica. Zakirov počinje zavijati kad shvati da sad neće biti nikakva bijega. Zastavnica popravlja svoju odoru, Kapetan provjerava svoj raspored.

KAPETAN: Pa eto, gotovo je, a što s njim, zašto se dere?

VALJA: Kaje se...

KAPETAN: Da?

VALJA: Sad nam je otvorio srce, rekao je da je puno toga umislio i išao je, eto, na ubojstvo, htio je provjeriti može li se prestrašiti...

KAPETAN: Da...

VALJA: Da, i kad je mogao, shvatio je da se čak ni iz najplemenitijih pobuda ne smije tako postupati s ništavnim čovjekom zelenih noktiju na nogama!

KAPETAN: Tahirove, malo prekasno ti je to palo na pamet...

Zakirov, škrgućući zubima, mrmlija nešto vrlo nepristojno na svom dijalektu.

VALJA: Molim da ga se pošalje što dalje, u Sibir, kako bi se duhovno očistio... cijelu predstavu nam je tu priredio dok vas nije bilo...

KAPETAN: Dobro, Zakirove, nisi ni prvi ni posljednji... A što se tiče Sibira, bit će kako sud odluči, kamo te pošalju, tamo ćeš se očistiti, nije obvezatno u Sibir – kod nas ima mnogo takvih mjesta... Dobro, gotovo je...

Odlaze.

Stan. Soba. Obitelj objeđuje. Otac se okreće prema Sinu, gleda kako ovaj dugo pokušava uhvatiti štapićima komadić hrane. Sinu hrana padne na pod, Otac se sagne.

OTAC: Zar ne možeš jesti kao svi drugi ljudi? Gdje si našao te štapiće i zašto njima jedeš?!

VALJA: Tako da život ne bi izgledao jednostavan...

OTAC: Razumijem, ali da barem njima jedeš kako treba!

VALJA: A kako njima treba jesti?

OTAC: Što, kako? Pa prijesnu ribu... kuglice od riže... koje ovi kosooki, što oni jedu...

VALJA: Tata, štapićima ne jedu samo kosooki, njima jede pola svijeta... I možeš jesti sve što hoćeš, osim juhe... premda bi se moglo izvještiti i njima jesti juhu...

OTAC: Pa sat vremena, mama i ja već smo gotovi, a ti sat vremena jedeš! Da poludiš! Uzmi žlicu, kao čovjek!...

VALJA: Znaš kada dobiješ osjećaj sitosti?

OTAC: Kada?

VALJA: Nakon pola sata, pa tako se ti i mama prežderavate zato što ne osjećate kad treba stati i ne trpati dalje u "vreću"... A ja malo-pomalo i sve je pod kontrolom...

OTAC: Ali to ionako nije naše – čemu prihvaćati ono što nikada neće biti naše?!

VALJA: Kako, tata, nije naše?...

OTAC: U Rusiji, sinko, da bi se živjelo, treba ovo! (*Podigne žlicu.*) Imamo čime jesti, dobro zagrabit, a ne ključati kao tim štapićima! Evo, gledaj, mi smo štapiću pridodali grabilicu, zato što ne možemo ništa napraviti samo sa štapićem! Kako ti svojim štapićima prineseš hranu i jedeš – nikako! Neka to oni tamo kod sebe, na Istoku...

VALJA: Da, tata, ali nakon Džingis-kana sve granice između Istoka i Zapada su izbrisane!...

OTAC: To su kod tebe, na tvom fakultetu izbrisane, tamo to učite, a kod mene nisu izbrisane! Nisu izbrisane ni kod mame!

PREMIJERE

VALJA: A u tvome selu, odakle si rodom, tamo su bili fašisti, zar ne? Okupacija? Zato ti toliko brineš za europsku kulturu? Vrije njemačka krvca, zove u pomoć?

PORTRET

RAZGOVOR

OTAC: Odi u kurac! Ološ! Kako si ga odgojila?!

MEĐUNARODNA SCENA

MAJKA: Ja?! Ti si ga tako odgojio! Evo, pogledaj svoju sliku!...

OBLJETNICE

Sin prilazi Ocu, bulji u njega i pritišće štapićima u vrat.

VOX HISTRIONIS

OTAC: Što hoćeš?

Sin se smije.

TEORIJA

VALJA: Ništa... jednostavno te nema... ubijen si...

SJEĆANJA

OTAC: ?

NOVE

KNJIGE

TEMAT

DRAME

VALJA: Zapravo jedem štapićima da ne bih trebao prati posude. Dok ja pojedem, svi već operu... nitko ne može gledati prljavo posude, dok ja slobodno žvačem... Štapićima je vrlo nezgodno jesti, čak i kad se izvještiš – svejedno nema jamstva da neki komadić neće otpasti s njih... Meni su štapići također zbilja odvratni, i inače, sve što je povezano s Japanom, s Kinom, kod mene izaziva nepovjerenje... Očito je da kod njih nešto nije u redu... na planu odnosa sa stvarnošću, a u Japanu je sve glomazno, osobito nakon atomske eksplozije... Čuo sam da je kod njih vrlo jaka ideja velike osvete, velike osvete Americi zbog atomskog bombardiranja četrdeset pete... Oni rade aute, kompjutore, sve, samo da se osvete... Onda će napraviti hrpu robota i poslat ih na Ameriku, i svaki će robot biti napunjen nuklearnim mini nabojem! Cijela zemlja za to radi... bez slobodnih dana i uz dopust od šest dana... A ja jedem štapićima kako ne bih morao prati posude i ne šalim se... Odavno sam shvatio: da bi se nešto izbjeglo,

valja nešto raditi... nešto raditi i onda ćeš nešto izbjeći... Ako želiš izbjeći nešto neugodno, valja također raditi i nešto što ti se ne sviđa, ali što će ti pomoći da izbjegneš još neugodnije... Ne baš jednostavno, osobito što zvuči... zamršeno, no ako se zamislimo i čak ne govorimo što treba... ne govoriti što treba – jednostavno raditi, raditi i ne razmišljati... ako se radi i ne razmišlja, onda će sve ispasti...

Poluprazna dvorana restorana japanske kuhinje. Na sredini dvorane Narednik, Kapetan, Zastavnica s videokamerom, Restoranska djelatnica – "pripita" sijeda žena u kimonu, Muškarac s lisicama, Mladić s bejzbol kapom na kojoj su likovi iz crtane serije "South Park".

KAPETAN: Što, spremate i živu ribu?

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Da...

KAPETAN: I naručuju?

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Da...

KAPETAN: I jedu?

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Da...

KAPETAN: Zaje... dobro... i što, koliko košta?...

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Različito, mi samo sušija imamo petnaest vrsta, jedna porcija od šezdeset rubalja...

KAPETAN: Da, pa dobro, ma ne... bojim se glista... od sirove ribe dobiju se gliste! A onda one žive u čovjeku! Kod jednog mog znanca u trbuhu živi golema glista... On se s njom tako sprijateljio, kad pije kefir, veli hranim svoga crviča...

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Gliste dolaze od svježih ribe, no ako se smrzne...

KAPETAN: Pa piše da je suši svjež...

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Svjež, ali smrznut...

VALJA: U Japanu, čim ulove ribu, odvoze je u restoran!

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Pa kad u Moskvi-rijeci bude plivao losos, onda pazite na gliste, a k nama dolazi takva riba da u njoj ne samo da nema glista nego čak nema ničega – u smislu da je sve sterilno...

KAPETAN: Dobro, u redu, idemo dalje... Vi ste u kimonu. Iz Japana ste?

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Ma ne, to je šef smislio, sad je sva sila tih restorana u Moskvi – zasad se ne trvu, svi uspijevaju zaraditi na egzotici, do prvog zasićenja, da tako kažem... (*Stišava glas.*) Stvar je, ako ćemo pravo... opasna, treba dugo učiti da bi se sav taj drek znao pripremati, tamo čak ima i ribe – ako je krivo izrežeš, ona pusti otrov...

KAPETAN: Ma nemojte?

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: I najskuplju imamo na jelovniku... Vasja, naš kuhar, nedavno ju je spremao, malo je popio da stekne hrabrost, razreo je tu ribetinu i obložio zelenjem... servirali smo i sve osoblje je gledalo što će se dogoditi...

KAPETAN: I, što je bilo?...

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Nekako je dobro prošlo... vjerojatno je spasilo to što nam je nestao sake pa smo toga dana običnu votku, našu, poslužili, možda je zbog toga dobro prošlo... Joj, kako smo se svi namučili, užas...

KAPETAN: Da... Dakle, zašto ste u kimonu, pitao sam vas?

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Pa velim, naš šef kaže da na svakom čošku kod nas u restoranima stoje samuraji, mislio je u restoranima poput našega... samuraji, a ti, veli, hoćeš li biti starija iskusna Japanka, da bude drukčije od ostalih, shvaćate? Da privučete!...

Iznenađena napravi grimasu kao da će zaplakati, suzi oči, povuče donju usnu prema vrhu nosa i pjeva:

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Čajana, poput bombonjere,
Potonula usred rascvjetalih ruža.
S palube engleske topovnjače
U tom trenutku sišao je jedan mornar.
Sišao je ovdje, gdje treba,
Vidjeti sve važne mornare,
Zatražio vina i šalicu čaja...

Zamislj se, ne može se sjetiti, nastavlja.

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Više ništa nije rekao.

A u kutu lijepa Japanka

Pjevušila je nešto o ljubavi.

Sjetio se rodne zemlje,

Zaigrala u njemu morska krv.

A sutradan ujutro morska topovnjača

Po naređenju stavila je zastavu.

Zašto je tako plakala Japanka

I zašto je tako radostan bio mornar?

Deset je godina, kao u bajci, proletjelo,

Japanki je porastao mališan,

Dječje je bečio očiće

I pitao: "A tko mi je otac?"

I kao odgovor lijepa je Japanka

Milujući nježno sinu ruku

Odgovarala milome djetetu:

"Tvoj otac bio je engleski mornar!

Pa natočite mi vina malo jačeg,

Koliko je ruža u mome vrtu.

Od vina mi postaje lakše –

Ja ga i dalje volim!"

U dvoranu ulazi Netko iz uprave restorana.

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Oprostite, molim vas, ali moramo otvoriti za petnaest minuta pa ću vas zamoliti... ako može da ne pjevate...

KAPETAN: Da... u redu...

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Vasilina Rihardovna, već dugo vas moram vidjeti na drugome mjestu...

RESTORANSKA DJELATNICA – "PRIPITA" SIJEDA ŽENA U KIMONU: Dajem iskaz, ja sam svjedokinja...

KAPETAN: Još je trebamo...

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Vasilina Rihardovna, kad završite, dodite k meni... Petnaest minuta, može?

KAPETAN: Evo, čim završimo, sad znate... doći će!

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Da, dobro... da, molim...

KAPETAN: Eto, tako. Ljuda, jesi uključila?

ZASTAVNICA: Jesam...

Netko iz uprave restorana odlazi i u hodu nastavlja polemiku sa samim sobom u povodu nemogućnosti otezanja s otvaranjem restorana.

KAPETAN. Dobro, dakle, Verhuškine, još jednom, došli ste u restoran... s kojim ciljem?

VERHUŠKIN: Deset godina... jubilej završetka...

KAPETAN: Dakle, konkretno, kakvog završetka? Zvezdana noga gradića ili čega? Konkretno!

VERHUŠKIN: Deset godina od završetka škole organizirali smo proslavu obljetnice...

KAPETAN: Dobro, a tko mi?
VERHUŠKIN: Naš razred, bivši razred...
KAPETAN: Dakle, oštećeni je isto iz vašeg razreda?...
VERHUŠKIN: Da... Konj i ja sjedili smo u istoj klupi...
KAPETAN: Konj?
VERHUŠKIN: Pa, to mu je nadimak... Kinjov... Konj... bili smo prijatelji...
KAPETAN: Dobro, u redu, bili ste prijatelji... (*Kapetan namiguje iskusnoj Japanki, žena se nakloni Kapetanu.*) Donesi mi... jelovnik... daj i onda vrati...

Iskusna Japanka odjuri po jelovnik.

KAPETAN: Dakle, sjedili ste zajedno... to je u školi, a ovdje gdje ste sjeli?

VERHUŠKIN: Isto zajedno...

KAPETAN: Dakle, Valja, sjednite zajedno s njim...

Kapetan ustaje i ustupa mjesto Valji.

KAPETAN: Danas ćeš biti Konj.

Zastavnica i Narednik se smiju.

KAPETAN: Dakle, sjedili ste, o čemu ste razgovarali... i odmah idemo na to zašto ste, u što, iz čega i odakle pucali u Konja... pih, u oštećenog...

Iskusna Japanka donosi jelovnik, Kapetan ga preleti pogledom, čudi se i pritom se ne odvaja od slučaja.

VERHUŠKIN: Pa, dakle, eto, on je mene, kad smo već popili, pred svima mi je tako počeo podmetati, ja imam svoju autopraonicu, *Montana*, počeo je govoriti da brže pojedem do kraja, da će odmah ići prati svoj auto i da baš ja perem, a on, dakle, on je bio u zatvoru poslije škole i, dakle, kod njega zbog toga sve i krenulo, tamo su jednostavno veze i gotovo, spojio se s kime treba i što sam mogao?! Zato je kod mene sve čisto! Ja i poreze plaćam, plaćam i kome treba i ništa ne kršim, a on, vaš oštećeni, provjerite, ima firmu! Da! Znam kako oni rade! Na sjever upućuju ljude, po pet stotki uzimaju za dobivanje posla! Aha?! Jednom sam vidio, stoji stotinjak ljudi, s ruksacima i termosicama, čekaju da dođe šef grupe i povede ih na posao, na sjever, po veliki novac! Žene i djeca opraštaju se od tatica! Tek nakon tri sata shvate da su ih zajebali!...

KAPETAN: A po čemu se okruglice razlikuju od sušija?

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Da, isti drek, tamo je jedino posip od ikre na okruglicama...

Valja gleda Kapetana, shvaća da ga se uopće ne tiče ono o čemu govori Verhuškin.

VALJA: Dobro, hajde pokaži kako je to bilo...

VERHUŠKIN: Pa, dakle, on me opet počeo muljati, tamo s autom kod nas se čak ni Olga ne pravi važna, a ona, ona ima salon, ona šiša deputate prije izbora, imidž tamo, odnosno ne samo tamo, nego i tamo biraju boju kravate prema njezinim savjetima, a Konj joj se čak počeo upucavati, veli on, kakve im gaćice preporučuješ...

Kapetan prestaje čitati jelovnik.

KAPETAN: Dobro, pa kako se onda sve dogodilo?

VERHUŠKIN: Pa, velim mu, prestani se cerekati, a on se smije, ja mu velim prestani se cerekati, a on...

KAPETAN: No, dalje, idemo dalje!

VERHUŠKIN: Ja mu velim idemo van...

KAPETAN: Da...

VERHUŠKIN: Veli on idemo...

KAPETAN: Da...

VERHUŠKIN: Mi ustanemo...

KAPETAN: Dobro, ustanite...

Verhuškin ustaje.

KAPETAN: Dakle, i oštećeni je ustao?

VERHUŠKIN: Da...

KAPETAN: Valja, ustani!

Valja ustaje.

KAPETAN: Dakle, i tako ste krenuli, tko za kim?

VERHUŠKIN: Pa, najprije on, onda ja, on je krenuo prema šanku, ovom... *Klima prema iskusnoj Japanki.*

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Pa čim je došao do mene, ovaj je odmah pucao u njega!...

KAPETAN: Dobro, čekajte, on je, znači, krenuo... Valja, idi k njoj...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Joj, pa moram...

Iskusna Japanka trči prema šanku. Valja kreće za njom, zastavnica sve to snima, nekako čudno se tresu, kao da snima dinamičan spot.

VERHUŠKIN: Prišao joj je i nešto rekao, ja sam uzeo pištolj i njemu u zatiljak... opalio sam nekoliko puta...

KAPETAN: Opalio, opalio... ne sisaljka, mecima, kao djeca, majku vam vašu! Kurve, nakupuju si svega,

pederi jedni! A mi sve to trebamo raščistiti! Jebem ti! Otkud ti pištolj?! Otkud vam inače sve to?! Otkud ste, u kurac, došli ovamo? Nikad nisam mislio da ću dospjeti u takav kupleraj! Otkud ste došli ovamo, ne znam, iste smo škole polazili i vršnjaci smo, u kurac! Kako si se ti stvorio iz čega? Svi vi! Ovaj zaboravlja gaćice, ide u bazen, ovaj peder puca, kurva, u kolegu iz klupe... što tražite u životu, u kurac?! Inače, kako mislite živjeti? Još i ovaj, u kurac! (*Neočekivano izivcirani Kapetan pokazuje na Narednika.*) Što ste jučer učinili?!

NAREDNIK: Pa, družu kapetane...

KAPETAN: Pa kako, ništa vas ne razumijem, premda nisam star, ali ne razumijem vas, pa kakve su vam to šale, u kurac?! Pa, kako to, napiti običnog vojnika...

NAREDNIK: Zavarova...

KAPETAN: Napiti, obući u žensko kao prostitutku i pijanog baciti u rešt! Ne, ne shvaćam, pa vi ste svi takvi balavci, a imate oko trideset godina! Ja sam u vašim godinama već imao ženu i dijete!... Gdje ste našli žensku odjeću? Te kurvinske hulahupke...

NAREDNIK: Išao sam po maminu...

KAPETAN: Po maminu... i nije vam bilo neugodno?! Ne, pa ja, u krajnjem slučaju, ženi na prvog travnja, na dan humora, umjesto paste za zube u tubu stavim senfa, pa eto, obična šala, a što vi? Najvažnije je da vam je dobro! I dobro je ono što je dobro, a vi ste, vaš naraštaj, vi vozite vlakove, avione, vi ste odvjetnici i radite u nuklearnim elektranama?! I, što je najvažnije, koji kurac idete raditi?! Sve dobro, i svi idu na takve odgovorne poslove, a onda svugdje u društvu dolazi pizdek!...

ZASTAVNICA: Smiri se, Stasik...

KAPETAN: Da, u redu... opalio je, kurva!... Opalio je... Daj donesi tu vašu ribu i sake, ako sad ne probam – ne ću nikada...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Ovu ovdje?...

Kapetan pokazuje prstom u jelovnik.

KAPETAN: Evo, ovu!

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Da, odmah...

Iskusna Japanka otrči, svi stoje i ne znaju kako reagirati na Kapetanovu histeriju.

KAPETAN: Idite u guzicu za drugi stol, da vas ne vidim...

Kapetan sjedne, skinu kapu, stavi je na stol, svi ostali stanu malo dalje i prestrašeno gledaju Kapetana.

KAPETAN: Dakle, dok sjedim i jedem, pokazuj sve kako je bilo!... Samo brzo i bez zastajanja na sjećanjima iz škole, tko se čime bavi, odgovaraj samo ako te netko nešto pita, a inače – samo o stvari! Brzo, inače odoh u kurac!

VERHUŠKIN: Pa, ustao je, uputio se prema šanku...

Valja dotrči do Kapetanova stola, a za njim prestrašeni Verhuškin. Spremaj se pokazati sudbinske korake prema šanku.

VERHUŠKIN: Dok je on koračao, ja sam izvukao pištolj, imam dozvolu, odnosno, to je moj legalni pištolj, dakle, prišao je šanku, doslovce par riječi o nečemu rekao ovoj teti u kimonu, a onda sam ja opalio... pucao... pucao u njega... dvaput u zatiljak...

Verhuškin je završio svoju priču i svi su gledali Kapetana. Kapetan se zagledao u jednu točku i možda uopće nije slušao što je pričao i pokazivao Verhuškin. Nitko nije imao hrabrosti provjeriti Kapetanov kontakt s makrokozmosom pa su svi šutke čekali da se trgne.

KAPETAN: Koliko je to – četiri, osam... počeo sam navijati s četrnaest godina – dvadeset šest godina! Dvadeset šest godina mene jebe ta nogometna reprezentacija! No, prije u redu, bilo je uspjeha, probijali su se do finala, a sad, kurve, nema prvenstva, samo pizdek, četiri godine čekaš i – što?! Zato što igraju seronje poput vas, najvažnije im je da znaju glumiti! I to kako! Prije su se pak tamo bunili, bila je to društvena pozicija, ne treba nam ništa i mi prosvjedujemo, a sad tiho, bez prosvjeda, glume što treba, uvlače se kamo treba, na svaki posao i ništa ne rade, igraju se!... Vi se igrate života, a oni koji to ozbiljno shvaćaju, ti polude, pate... Treba igrati nogomet, ali ne, kurve vode sa sobom vizažiste i stiliste i sve na kraju sjebaju! Tamo, kurve, treba razmišljati, kako zabiti gol, a on, kurva, na kiši svoj čupe-rak češlja, da bi stajao na kiši! Frizer ga raščešljava. On ne sluša trenera, nego radi frizuru u pauzi!...

Iskusna Japanka donosi i stavlja na stol bočicu sakea i tanjur s egzotičnom napola sirovom ribom. Restoranski djelatnici izlaze iz kuhinje i izdaleka prate što se događa u dvorani.

KAPETAN: Joj... u redu, toči, majko...

Iskusna Japanka toči Kapetanu sake, on pije, želi po-

četi jesti ribu, ali ne razumije kako se to radi zato što umjesto vilice kraj tanjura stoje štapići od bambusa, zapakirani u vrećicu. U Kapetanovim ustima gori, on se žvira, trga vrećicu, uzima štapiće, jednim štapićem probije ribu i uz pomoć drugoga pokušava ga prinijeti ustima.

KAPETAN: Kurva, nije jelo, nego jebanje u zdrav mozak... I, što je glavno, da, sve šutke i sve po svojim shvaćanjima, dječjim – “opalio”, “uhvatio”... razumijete, da ih odjebete, treba glumiti... Globalna jebada, globalna... na svim razinama društva...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Dobro, a što hoćete – evo, jučer putujem linijom broj dvadeset šest, tramvajem, pitam vozača, vozi li tramvaj Ulicom Mališeva? A on meni, jebem ja! Zamislite, vozač i ne zna kojim ulicama vozi tramvaj!...

Kapetan prestane žvakati, zamisli se, natoči si i pije.

KAPETAN: Što ti je rekao?

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Tko?

KAPETAN: Pa taj, u kojega su opalili?

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Pa tako, gleda me, ja nisam vidjela što mu je iza leđa, a on gleda i veli, “fuć...” i ovaj puca u njega... “fuć...” i padne...

KAPETAN: Fuć...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Eto, zagonetka što je htio reći... fuć...

KAPETAN: Pa zagonetka je, jasno – fuć – to je on...

Tada Kapetan nekako čudno zabaci glavu gore, poplavi, iz usta mu teče žuta pjena, Kapetan pada glavom na stol, Zastavnica klekne i snima plan odozdo, još očito nesvjesna onoga što se dogodilo, a možda se u njoj očitovao čisto profesionalni instinkt te je ona jednostavno snimila donji plan za budući istražni eksperiment.

Stan. Soba.

OTAC: Spavaš?

MAJKA: Ne...

OTAC: Tapete ne stoje, treba ih ponovno polijepiti...

MAJKA: Uzmi i zalijepi...

OTAC: Zašto odmah daješ do znanja ako tapete ne stoje – treba ponovno polijepiti, zašto ukazuješ ako se

čak i čuje kako se one odljepljuju, treba odlučiti, orediti dan kada će se ponovno polijepiti...

MAJKA: Govorila sam ti, te tapete su na vinilu, one nikad neće stajati...

OTAC: Govorila si mi kad sam već zalijepio, uvijek mi govoriš poslije, a prije mi nikada ne govoriš, čak i jučer – najprije sam popio mlijeko i ti si mi poslije rekla da će mi biti loše, mlijeko se ukiselilo...

MAJKA: Dakle, tako! Zašto ti to sam ne vidiš, može se naslutiti, pomirisati...

OTAC: Pa može se i reći, jer kad vidiš da to čovjek radi...

MAJKA: Što sad hoćeš od mene?! Jedini odmor imam u snu! Normalno živim samo u snu! Pusti me da živim kao čovjek! Pusti me da malo odspavam! Imaš odrasloga tridesetogodišnjeg sina, zamoli ga za pomoć i lijepite svoje tapete!

OTAC: Aha, zamoli! Pa zašto da se ponižavam pred njim, radije ću sve sam napraviti, njemu ništa ne treba, godinu dana ću ga moliti i on će me još uvjeriti da nisam u pravu i da je bolje živjeti s odlijepljenim tapetama... On ništa nema volje raditi... Nikad nisam mislio da ćemo imati takvo dijete...

MAJKA: Znala sam da je s takvim ocem samo to moglo ispasti.

OTAC: Odnosno, otprije si znala i nisi upozorila...

MAJKA: Popričaj s njim kao otac...

OTAC: Ama o čemu ti govoriš, s njim sam nedavno razgovarao i pitao ga razmišlja li o ženidbi, a on veli: već sam prestario... Ja velim pa kako, pa uskoro neće imati čime praviti djecu, a on kaže meni je loše pa neću još nekoga raditi da se i on muči...

MAJKA: Ama kako mu je loše, što priča, pa sve smo mu dali, sve činimo, on čak ne zna ni kuhati i prati, ja mu sve radim i njemu je loše!

OTAC: Najvažnije je da ne pije i ne puši...

MAJKA: Da, razumijem, kad bi on uzimao drogu, mi bismo znali što treba činiti, što raditi, kako pomoći, a što sad?...

OTAC: Ne znam što da radimo s njim...

MAJKA: Sad je kasno s njim išta raditi, treba se pomiriti, ništa ne tražiti i živjeti svoj život... Sami ćemo kupiti papirnate tapete, vidjela sam lijepe, s uzorkom, dvostruke... Papirnate se neće odlijepiti i zidovi će disati, a ovim ljepilom zalijepio si zidove i oni što se još srušiti...

OTAC: Da...

MAJKA: Jučer pijemo čaj u kuhinji, on ustane, pride mi, šali se, pokazuje mišiće, hvali se kako je jak, veli udari me, mama, u trbuh, imam nabil dane mišiće. Pomislila sam, eto, udarit ću ga kad moli, kad je, veli, nabil dan, hinio je da je napeo trbuh, ja sam udarila, ne jako, tako... a on je pao, čak se zgrčio od boli, nema on nikakvih mišića, trbuh mu je mek kao u djevojčice, leži on na podu, grči se, teško diše, a ja sjedim i mislim zašto si tražio da te se udari kad nemaš mišiće, zašto...

Poluprazan restoran s japanskim jelima. U središtu dvorane Narednik, Drugi kapetan, Zastavnica s videokamerom, Restoranska djelatnica – “pripita” sijeda žena u kimonu, Muškarac s lisicama, Netko iz uprave restorana, Kuhar i Mladić s bejzbol kapom s likovima iz crtića “South Park”.

DRUGI KAPETAN: Dobro, uključujemo kameru, počinjemo raditi... Sjednite za stol za kojim ste prije sjedili... Kamera radi?...

ZASTAVNICA: Da...

DRUGI KAPETAN (*ustaje pred objektivom, čita*): Počinjemo istražni eksperiment na slučaju istražnog eksperimenta kapetana Šnurova S. D. kod slučajja Verhuškina A. V., optuženog za ubojstvo Kinjova S. V. u restoranu s japanskim jelima *Japanska kuhinja*...

VALJA: Druže kapetane!

DRUGI KAPETAN: Da!

VALJA: A koga ja trebam glumiti – Kinjova ili druga kapetana?

DRUGI KAPETAN: Dobro... A što, zar je to sada važno?

VALJA: Pa da, ako Kinjova, onda moram tu sjesti, a ako druga kapetana, onda moram ustati, a potom, kad ubiju Kinjova, sjesti i poginuti već za stolom...

Drugii kapetan skida kapu i briše znoj sa čela. I pazuha mu se također znoje te se na košulji pojavljuju dvije manje mrlje, koje se stalno šire...

DRUGI KAPETAN: Dobro... Tko je poginuo prije?

SVI: Kinjov!

DRUGI KAPETAN: Dakle, prvo sjedni, odnosno, umri po redu, kako je sve i bilo...

VALJA: No, da bi se uspostavila kronologija, odnosno, da bismo došli do toga pri kakvim je okolnostima poginuo drug kapetan, moramo li i njega uzeti u obzir kod istražnog eksperimenta u slučaju Kinjova?

DRUGI KAPETAN: Da... Mi i njega moramo imati u vidu...

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Evo, ja mogu biti netko. DRUGI KAPETAN: Ne možete vi biti nitko, radije šutite, doći ćete i vi na red...

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Pa mi ćemo tu stalno stajati, a moramo...

DRUGI KAPETAN: A što biste još htjeli? Danas ću vas inače zatvoriti, ubili ste čovjeka svojom kuhinjom!

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Kao prvo, dogovorili smo se s vašom upravom, a drugo, još nije razjašnjeno je li ga kuhinja ubila ili se sam...

DRUGI KAPETAN: Sad ćemo to razjasniti, sad ćemo razjasniti! I, znate, reći ću vam u povjerenju da u svijetu ima mnogo uprava, a s kime ste se dogovorili – možda ćete se morati ponovno dogovoriti! Dobro... Zasad ću biti taj kapetan, a ti, Valja, budi onaj kojega su upucali.

VALJA: A tko će biti vi?

DRUGI KAPETAN: Ja, u kom smislu?

VALJA: Pa, u smislu toga kapetana koji vodi taj istražni eksperiment, ako ćete vi biti kapetan koji je vodio ovaj istražni eksperiment, tko će onda voditi ovaj istražni eksperiment...

DRUGI KAPETAN: Kao prvo, Valja, jasno je da su me upozorili na tebe, tvog bolesni humor, a drugo, prestani s tim svojim kreketanjem, ono sad nema nikakve veze s temom...

VALJA: Pa nisam ni mislio, htio sam se samo svega točno pridržavati...

DRUGI KAPETAN: Pa evo, smirimo se sad. Ionako je teško, treba provesti dva slučaja odjednom. U redu?... Smirimo se i svatko će biti onaj za koga ja kažem! Ja ću biti u dvije hipostaze...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Odnosno, vi ćete na neki način biti dva kapetana, zar ne?...

DRUGI KAPETAN: Pa, na neki način da, žena... Dobro... Kako je sve počelo?

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Od pjesme...

DRUGI KAPETAN: Od koje pjesme konkretno, treba sve biti onako kako je bilo tada!...

Iskusna Japanka neočekivano napravi grimasu na licu, kao da želi briznuti u plač, stisne oči, povuče donju usnu prema vrhu nosa i pjeva.

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U
KIMONU: Čajana, poput bombonjere,

Potonula usred rascvjetalih ruža.

S palube engleske topovnjače

U tom trenutku sišao je jedan mornar.

Sišao je ovdje, gdje treba,

Vidjeti sve važne mornare,

Zatražio vina i šalicu čaja...

Zamislí se, ne može se sjetiti, nastavlja.

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U
KIMONU: Više ništa nije rekao.

A u kutu lijepa Japanka

Pjevušila je nešto o ljubavi.

Sjetio se rodne zemlje,

Zaigrala u njemu morska krv.

A sutradan ujutro morska topovnjača

Po naređenju stavila je zastavu.

Zašto je tako plakala Japanka

I zašto je tako radostan bio mornar?

Deset je godina, kao u bajci, proletjelo,

Japanki je porastao mališan,

Dječje je bečio očice

I pitao: “A tko mi je otac?”

*Drugi kapetan škruguće zubima, ali ne prekida iskusnu
Japanku, briše znoj s čela, mrlje na košulji oko pazuha
počinju se širiti prema prsima.*

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U
KIMONU: I kao odgovor lijepa je Japanka

Milujući nježno sinu ruku

Odgovarala milome djetetu:

“Tvoj otac bio je engleski mornar!

Pa natočite mi vina malo jačeg,

Koliko je ruža u mom vrtu.

Od vina mi postaje lakše –

Ja ga i dalje volim!”

*Iskusna Japanka zašuti. Svi šute, čekaju što će reći
Drugi kapetan.*

DRUGI KAPETAN: Jeste li otpjevali do kraja?...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U
KIMONU: Otpjevali...

DRUGI KAPETAN: I što je bilo poslije?

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U

KIMONU: Poslije je došao Genadij Ananjevič. (*Kima
glavom prema Nekom iz uprave restorana.*)

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Došao sam, rekao...

DRUGI KAPETAN: Dobro, odakle ste došli?

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Došao sam iz kuhinje i
rekao...

DRUGI KAPETAN: Dobro, sad onda idite u kuhinju, izidi-
te odande, dodite ovamo i govorite. Već sam rekao
da trebam sve kako je bilo!

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Pa zar tako formalno
sve?...

DRUGI KAPETAN: Sve očekujemo od vas!

*Netko iz uprave restorana odlazi u kuhinju i odmah se
vraća.*

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Došao sam... i rekao
da je vrijeme da se otvorimo i da ako postoji moguć-
nost da se požuri, onda da se požuri, molim...

DRUGI KAPETAN: Dalje...

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Onda sam otišao... Da
odem?

DRUGI KAPETAN: Ne treba! Ostajte tu, ali kao da ste
otišli... Dobro, a vi ste otišli i počeli pripremati ribu?

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Otišao sam i počeo is-
pisivati papire, ja ne pripremam, pripremaju kuhari,
raznose konobari, a ja sam menadžer...

DRUGI KAPETAN: Dobro, dajte sad bez duhovitih dosjet
ki, u redu?! Postavio sam pitanje – kad ste počeli
pripremati otrovanu ribu?

*Svi dugo šute, boje se išta odgovoriti grubom Drugom
kapetanu, s obzirom da odgovoriti znači potvrditi da je
riba doista bila otrovana i da su je servirali Kapetanu
samo zato da ga otruju.*

DRUGI KAPETAN: Još jednom pitam – kada i tko je po-
čeo pripremati otrovanu ribu?

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U
KIMONU: Pripremati su počeli kad je stigla narudž-
ba, kod nas je uvijek tako, ništa se ne priprema una-
prijed! Da se kasnije ne bi podgrijavalo! Nije to Mc-
Donald’s! Kod nas najprije dolaze ljudi, zatim žele
jesti i naručuju!... Vaš kapetan je naručio i Vasja je
počeo pripremati...

KUHAR VASJA: Ja nisam pripremao, odnosno, pripremao
sam, ali ja moram pripremati, ja sve pripremam i
meni su uvijek svi živi!... Ja čak i kod kuće kuham,
pirjam tikvice s mesom i majonezom, imam dvije

kćeri, njima je svakako potreban otac i one jedu i
žive su, mlada ima gastritis, ali to nije od mojega
jela – ona je u trećem razredu progutala značku,
okruglu značku, od čipsa sa sirom *Cheetos*, okruglu
značku iz serije *Lego Bioneacl* broj 33... Progutala
ju je zajedno s čipsom, imamo dokument...

DRUGI KAPETAN: Dobro, sad šuti, Vasja, u redu je!...
Kuhar Vasja... spremio... Dobro, da se ne zabuni-
mo, dakle, riba još nije bila pripremljena, zar ne?
Otpjevali ste pjesmu, vi ste otišli pisati... Što ste
pisali?

VALJA: Hokku...

DRUGI KAPETAN: Valja, šuti, zamolio sam vas! Što ste
vi pisali?

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Pa eto, svoje izvješće...

DRUGI KAPETAN: I više niste dolazili u dvoranu?

NETKO IZ UPRAVE RESTORANA: Ne... u dvoranu ne...

DRUGI KAPETAN: Dobro, i kako ste prešli na narudžbu?

VERHUŠKIN: Od mene se prešlo...

DRUGI KAPETAN: Dobro, a što vi?

VERHUŠKIN: Ja sam ubio svojega školskog kolegu, Ki-
njova Slavku, počeo sam o tome pričati, još pri onom
istražnom eksperimentu, odmah nakon pjesme...
odnosno, odmah nakon što je taj požurio, počeli
smo provoditi...

DRUGI KAPETAN: Dobro...

VERHUŠKIN: ... provoditi eksperiment. Počeo sam go-
voriti i pokazivati kako sam Konja...

DRUGI KAPETAN: Dobro...

VERHUŠKIN: A! Govorio sam da je Konj njegov nadimak
– pitao me kapetan kakvog konja, a ja sam počeo
objašnjavati da je to nadimak... Kad bi na sat došao
novi učitelj, uvijek je čitao dnevnik i plašio, govorio:
“Danas domaću zadaću čita...”

*Verhuškin poprima strog izgled, očito parodira učite-
ljev ton i ponašanje.*

VERHUŠKIN: ... svi su bili napeti, a on tako, posebno
biologinja, dugo je tako zavljučila i onda: “Lekciju od-
govara... Konjov!” I svi su se smijali pa su ga zato i
nazvali Konj... Evo...

DRUGI KAPETAN: Dobro, a zašto nam sad sve to pri-
čate?

VERHUŠKIN: Ne, pa vi ste tražili da sve bude precizno...

DRUGI KAPETAN: Dobro, sve precizno... no, izvolite, ma-
lo konkretnije, u redu ako ne želite da presudu iz-

vršim prije sudske odluke kod vašeg slučaja! Na-
dam se da vam je ta ozbiljna šala jasna?!

VERHUŠKIN: Jasna mi je...

DRUGI KAPETAN: Dobro, ubili ste, ispričali ste kako ste
ga ubili, dajte...

VERHUŠKIN: Da ispričam?

DRUGI KAPETAN: Da!

VERHUŠKIN: Pa, rekao sam da mi je Konj počeo dosa-
divati u povodu autopraonice... i ja sam to...

VALJA: Ne zaboravi niti Olgu!

VERHUŠKIN: A, da! Imamo i Olgu...

DRUGI KAPETAN: Kako Olga, kakva Olga?

VERHUŠKIN: Naša školska kolegica, sad frizira deputa-
te, Slavka i ja, kad smo još bili mali...

DRUGI KAPETAN: Koji Slavka?

VERHUŠKIN: Pa ovaj, kojega sam ubio!

DRUGI KAPETAN: Dobro, i...

VERHUŠKIN: Da, on i ja smo jurili za Olgom i štitali je,
zamišljali smo da je ona divna princeza koju u drvo
želi zatočiti zla čarobnica. U našem školskom dvo-
rištu raslo je drvo, glemo, hrast vjerojatno, a naša
razrednica, Svetlana Jurjevna, zamišljali smo da je
ona Gertruda, zla vila Gertruda, te da ona želi Olgu
zatočiti u taj hrast, i posvuda smo pratili Olgu na
šetnjama, štitali je od svih, a posebno od Svetlane
Jurjevne, odnosno od Gertrude kako smo mislili!...
Onda, a, i tamo smo se potukli zbog nje, ali to je bilo
kad smo bili malo stariji, odnosno, ja sam se potu-
kao i tako sam dobio po njuški da mi je Slavka pri-
skočio u pomoć i onda je te izlemao, i inače me uvi-
jek štitiu u takvim situacijama...

DRUGI KAPETAN: Dobro, molim vas konkretnije, kako
ste ga ubili, što ste tada počeli govoriti ili pokazivati,
prijedite na stvar, na posljatku! Kako ste ga ubili?

VERHUŠKIN: Pa tako, Slavka se uputio prema šanku,
hajde idi...

*Valja skoči i krene prema šanku. Iskusna Japanka ga
prestigne i stane za šank.*

VERHUŠKIN: Prišao joj je, nešto rekao i izvukao pi-
štolj...

DRUGI KAPETAN: Što, on je prema vama krenuo jedno-
stavno okrenut leđima i vi ste ga...

VERHUŠKIN: Ma ne, posvađali smo se prije toga, on mi
se prikrapao i čak Olgi...

DRUGI KAPETAN: Gotovo! Sve je jasno, posvađali ste
se, on je krenuo, a vi?...

PREMIJERE

PORTRET

RAZGOVOR

MEĐUNARODNA
SCENA

OBLJETNICE

VOX
HISTRIONIS

TEORIJA

SJEĆANJA

NOVE
KNJIGE

TEMAT

DRAME

VERHUŠKIN: Ja sam mu i rekao da ide, rekao sam mu idemo vidjeti što je na stvari! Kad je on krenuo, ja sam mu u zatiljak... par puta... opalio...

DRUGI KAPETAN: Pokažite na kojoj udaljenosti.

VERHUŠKIN: Pa evo, na otprilike ovoj...

Verhuškin ustane od stola, odlazi na udaljenost koja je bila u trenutku sudbinskih pucnjeva na proslavi završetka školovanja. Drugi kapetan pokazuje na Valju.

DRUGI KAPETAN: Dobro, stoji li on pravilno?

VERHUŠKIN: Da, on i ja smo to izveli prošli put...

DRUGI KAPETAN: Konkretno!...

VERHUŠKIN: Da, Konj je stajao ovako, a nakon pucnjeva pao je na šank i onda se skljkao na pod... samo tada nismo došli do toga!

PREMIJERE

PORTRET DRUGI KAPETAN: A do čega ste došli?

RAZGOVOR

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Došli smo do “fuć”!

MEĐUNARODNA SCENA

DRUGI KAPETAN: Do kakvog fuć?

OBLJETNICE

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Do toga da mi je taj koji je upucan rekao “fuć...” i bio je upucan, “fuć” i poginuo je, i kapetan vaš, taj koji je rekao “fuć”, također je poginuo...

VOX HISTRIONIS

DRUGI KAPETAN: Dobro, stop, gdje se prije fuć nalazio kapetan?

TEORIJA

SJEĆANJA SVI: Za stolom!

NOVE KNJIGE

DRUGI KAPETAN: Dobro... (Sjedne za stol.) I što je radio?

TEMAT

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Jeo je ribu!

DRAME

VERHUŠKIN: I vikao je...

DRUGI KAPETAN: Na koga?

NAREDNIK: On je inače bio nezadovoljan društvenom situacijom... izražavao je svoje nezadovoljstvo...

DRUGI KAPETAN: To jest što, kritizirao je vladu?

NAREDNIK: Ma ne, nego tako, suvremenu advokaturu, nogomet...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Gradski prometni sustav...

ZASTAVNICA: Čovjek je jednostavno krenuo, pijan je svašta rekao...

VALJA: Uglavnom o međugeneracijskim problemima... jeo je ribu i polemizirao...

KUHAR VASJA: Pripremio sam je kao i obično, to jest, dakako, vrstu neobične ribe, u Japanu je izlovljuju

jednom godišnje, uz neki njihov praznik i pripremaju prema određenom obredu, i jedu – to je delikatesa i ja dobro znam kako je pripremano, i mi smo isto imali takvu narudžbu i sve je dobro završilo! Inače nisam znao za koga pripremamo i kako će to završiti, da sam znao ispirao bih mintaj s patlidžanom, koji se ni po čemu ne bi razlikovao od tog dreka!...

Kapetanu počne titrati desno oko pa se okrene prema zidu, nemoćan čak i viknuti na Kuhara da prestane. Vasja skine kapu, pocrveni, plače i tresse svojim debelim trbuhom. Vasja zna da će ga u najmanju ruku istjerati s posla, a možda čak i strpati u zatvor, zato što netko treba biti kažnjen da bi se restoran iskupio. Plače i Zastavnica kad se sjeti nevine utjehe s otrovanim Kapetanom. Ona zna da će se s novim mladim kapetanom teško uspjeti baviti takvim relaksom – Zastavnica više uopće nije mlada. A kapetan Šnurov je imao mašte i svidale su mu se starije žene u odori. Ipak, u dubini duše Zastavnica se nada da će za najmanje šest mjeseci, kad se kolege nauče jedan na drugoga i kada Drugome kapetanu sve dosadi, on možda pristati i na takvu varijantu. Zbog te spoznaje Zastavnica ne plače glasno, nego materinski, krišom. Jedva čujno jeca iskusna Japanka zato što igra ulogu iskusne Japanke i neće joj smetati još jedan trening. Netko iz uprave restorana ne plače, nego se jako žvircira. Izračunava koliko će još trebati doplatiti da se lokal ostavi na miru i koga angažirati za mjesto Vasje, kojega će trebati žrtvovati. Ne plaču ni apsolutno mirni Valja i narednik Seva. Oni čekaju da sve to završi, da mogu otići za svojim poslom, premda nijedan nemaju nekog posebnog posla.

VALJA: Vele da sve japansko i istočnjačko opušta...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Pa opušta, znaš koliko se ovdje ljudi opušta tijekom dana, a navečer i nije baš jednostavno ući! Samo se predbilježbom može rezervirati stol!... I najvažnije je da su se svi nadrkali, jedu štapićima kao žlicom! Nitko ne traži vilice!...

Drugi kapetan se mršti na riječi iskusne Japanke i kima glavom prema njezinu kimonu.

DRUGI KAPETAN: Uskoro se neću začuditi ako bude dopušteno hodati vani u toj plahti! E, jeste majstori! A svoje vlastito, kamo, na smetište?! Gdje se prodaju blini i čeburek? Što ako se želim opustiti uz svoje, nacionalno? Nameću nam tuđe običaje! A poslije se čude zašto raste kriminal i djeca su na pločniku, s

drogom! Kad bi dopustili, kao prije, zgriješio si, stani tu pa – vlati šibom!... Svi su zaboravili nacionalnu tradiciju, vlastitu kulturu!... Zato je na svakom čošku Japan...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: O, zašto su ti Japanci zasmatali? Zasmatali su ti kod opuštanja ili što? Nisam shvatila. Opusti se! Kod nas ionako sve ispada na svoj način, kao s njihovom ribom! I u svemu je tako! Oni opuštanje shvaćaju kao opuštanje, a kod nas to ima posebno značenje, kod nas opustiti se – znači možeš biti u kimonu i jesti štapićima, a ako te netko zabava – metak u čelo ili štap u oko! Mi imamo vlastito shvaćanje opuštanja i nitko nam ništa drugo neće sugerirati, neće nametnuti, ne treba se bojati i sve će dopustiti! Svaku kulturu! Uzalud se mučiš!... Nacionalna ideja nikako neće stradati!...

DRUGI KAPETAN: Ma, fućka mi se za sve... pa, sve što je trebalo napravili smo...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Tako je! On je vjerojatno mislio na fućkanje kad je rekao “fuć”... Fućka mu se, vjerojatno, za sve!...

DRUGI KAPETAN: Dobro je rekao...

RESTORANSKA DJELATNICA – “PRIPITA” SIJEDA ŽENA U KIMONU: Samo nije stigao fućnuti... ubijen je... opustio se školski kolega!...

Restoran japanske kuhinje. Za stolom Muškarac s bradom pije sok i pregledava neakve papire. Stolu prilazi Drugi muškarac.

DRUGI MUŠKARAC: Pozdrav!

MUŠKARAC S BRADOM: Zdravo, dragi!

Drugi muškarac sjedne i dozove konobara.

MUŠKARAC S BRADOM: Odmah, u redu, evo završavam s čitanjem, naručić nešto...

DRUGI MUŠKARAC: Pa ne bih htio ništa posebno. A što ćeš ti?

MUŠKARAC S BRADOM? Nešto slatko...

DRUGI MUŠKARAC: A za popiti?

MUŠKARAC S BRADOM: Već jesam...

DRUGI MUŠKARAC: To je sve?

MUŠKARAC S BRADOM: Da...

DRUGA ŽENA (*obraća se Konobaru*): Budite tako dobri, sok, svježe iscijeden, grejp i naranča, da... i de-

sert... što imate, neću čitati, neću čitati, samo mi nabrojite...

KONOBAR: Imamo deserte japanske, kineske i europske kuhinje. Što biste željeli?

DRUGI MUŠKARAC: Što imate iz europske kuhinje?

KONOBAR: Tortu od maka...

DRUGI MUŠKARAC: To je sve?

KONOBAR: To je sve.

DRUGI MUŠKARAC: Onda tortu od maka i to je sve... i dajte odmah račun, molim vas, odmah...

KONOBAR: U redu...

Konobar odlazi, Muškarac s bradom složi papiriće u fascikl.

DRUGI MUŠKARAC: Onda, što kažeš?

MUŠKARAC S BRADOM: Pa, dobro... dobro, sad se može snimati, samo te molim da u sceni gdje plače nad tijelom kćeri – to je estrada, razumiješ, napisao si estradni monolog...

DRUGI MUŠKARAC: Ne, zašto...

MUŠKARAC S BRADOM: Čekaj, dragi, slušaj do kraja... pa ja nisam rekao da je to loše, da, ti si napisao estradni monolog, ali on nije loš – to je dobar estradni monolog, neka bude tako, ali treba ga doraditi... Evo, gdje on kod tebe sjedi s tim tijelom?...

DRUGA ŽENA: Uz rub autoceste...

MUŠKARAC S BRADOM: Dakle, što je tamo, šuma? Ili gdje su?

DRUGI MUŠKARAC: Pa da, tamo je šuma, polje... Ona je istrčala iz šume i ovaj ju je pregazio...

MUŠKARAC S BRADOM: Pa, evo, gledaj, kad otac nađe to pregaženo tijelo, govori svoj monolog, da, plače, i ovdje možeš nešto dodati, da bi se razvila ta estrada... Dakle, tko je guši?...

DRUGI MUŠKARAC: U smislu pregazi?

MUŠKARAC S BRADOM: Pa da, tko je on?

DRUGI MUŠKARAC: Pa to nije važno, prema scenariju si vidio da je to jednostavno slučajni vozač, vozio je i udario ju je, za nas nije važno kako ona strada... otac ju je našao, oprostio se, sve je sad trebalo biti dobro, a ona tako glupo strada...

MUŠKARAC S BRADOM: Pa, sve je jasno... Ja mislim na nešto drugo... O! A ti napravi isto što i on... taj glupi, slučajni, dakle vozač, neka i on... neka to bude voditelj nekog popularnog televizijskog shoa, pa recimo tipa *Kolo sreće*. Ha?

DRUGI MUŠKARAC: Voditelj? A kako će nam se...

MUŠKARAC S BRADOM: Pa evo, vidi, ovo je voditelj popularnog TV shoa, on pregazi tu djevojčicu i dok otac izgovara svoj monolog nad tijelom, neka i on nešto kaže, neka kaže da je putovao na daču, u vrt, da je žena navalila da su sazrele jagode, dal' Treba pobrati jagode, pa sad, tres, i evo!...

Smije se i otpije sok iz čaše.

Stolu prilazi Konobar, donosi naručeno i račun.

MUŠKARAC S BRADOM: Ili još može da obojica jecaju, ovaj zbog kćeri, onaj zbog jagoda, i onda se auti koji prolaze mimo zaustavljaju, dolazi i milicija, odnosno, počinje očevid, a ljudi koji su prolazili mimo prepoznali su tog televizijskog voditelja i mole ga autogram, odnosno, vidi kako – dakle, otac se ubija, televizijski voditelj daje pakjanim iskaz i istodobno dijeli autograme obožavateljima na autocesti! Ha? Što misliš? Je l' to ide?

DRUGI MUŠKARAC: Pa ne znam, treba vidjeti...

MUŠKARAC S BRADOM: Gledaj, gledaj. U redu?

DRUGI MUŠKARAC: Pa dobro...

MUŠKARAC S BRADOM: I napravi, napravi dragi, što treba, ja kao redatelj bolje vidim, razumiješ, jer tamo kad će plakati, to nije ništa, razumiješ, što ću to snimati?... Ne mogu kameru držati samo na lešu...

DRUGI MUŠKARAC: U redu...

MUŠKARAC S BRADOM: Dobro...

DRUGI MUŠKARAC: Čuj, imam jednu ideju... čak sam je počeo i razradivati...

MUŠKARAC S BRADOM: Da...

DRUGI MUŠKARAC: To je kao film, ali može se razvući i u seriju... Dakle, što je bolje...

MUŠKARAC S BRADOM: Pa, o čemu se radi?...

DRUGI MUŠKARAC: O dečku ili ne, on čak i nije dečko, ima oko trideset godina, dakle, odmah se pridružuje problem srednjih godina...

MUŠKARAC S BRADOM: Pa...

DRUGI MUŠKARAC: Evo, u središtu je taj dečko, cijeli štos je u tome što ima neobičan posao – on predstavlja žrtvu! Zamisli! Zaposlio se u miliciji, dakle jasno je da nigdje ne želi ozbiljno raditi i stoga si je odabrao ovakvo zanimanje, jednostavno, no s takvim čudnim značenjem predstavlja žrtvu tijekom istražnih eksperimenata, dakle tamo ako nekoga ukokažu, srede ili provode istražni eksperiment, uzimaju

kriminalca, odvođe ga na mjesto zločina i mole da sve pokaže kako je pišao i silovao, sve to snimaju videokamerom da bi usporedili njegov iskaz i stvarnost, odnosno da bi točno odredili tko je što učinio zato što on ne može biti nevin ili nešto skrivati, a tijekom istražnog eksperimenta sve nekako sjedne na svoje mjesto...

MUŠKARAC S BRADOM: Uzgred, nedavno su ovdje, zamalo čak za ovim stolom, ukokali nekoga...

DRUGI MUŠKARAC: Da?...

MUŠKARAC S BRADOM: Pa, nije važno... dobro, dakle, taj dečko, što je on?...

DRUGI MUŠKARAC: A taj je dečko tijekom takvih eksperimenata žrtva, odnosno, on predstavlja žrtvu... čak češće jednostavno predstavlja leš...

MUŠKARAC S BRADOM: Čekaj, zanimljivo je, no, zar postoji takvo zanimanje?...

DRUGI MUŠKARAC: Postoji ili ne postoji, nema veze, ako se provode istražni eksperimenti znači da takvi ljudi postoje...

MUŠKARAC S BRADOM: Čekaj, čekaj, čekaj... to je normalno, to ide, no potrebno je još nešto, kao prvo da netko bude kraj njega...

DRUGI MUŠKARAC: Pa, ima on tamo oca i majku, pa i sama situacija, razumiješ, i tu je on, odnosno neka stvar, ubojstvo i tu je on, njegove nekakve misli, a s druge strane sve to nije dosadno, zato što se prikazuje zločin... Nitko ga ne razumije...

MUŠKARAC S BRADOM: Ne, ne, to je štos, svi ga razumiju, koga danas ne razumiju – to vrijeme je prošlo, svi sve odlično razumiju! Potrebna je nekakva cvebica, razumiješ, to što je on jebivjetar, pametan, zaba van, to ne začuđuje, danas je svaki drugi takav. Pogledaj – naši producenti, glumci, pa svi su takvi, isto su si smislili profesije, nitko ništa ne zna praktično, oni neće o sebi takvima snimati filmove, potrebna je nekakva cvebica, odnosno treba romantizirati toga jebivjetra...

DRUGI MUŠKARAC: Pa dobro, a ako se on boji...

MUŠKARAC S BRADOM: Čega?

DRUGI MUŠKARAC: Boji se da stvarno ne postane žrtva, boji se umrijeti i zato odlučuje... O! Kao cjepivo, u lakom obliku cijepi se protiv onoga od čega ne želi oboljeti... Zato si je odabrao takav posao... On predstavlja oštećene tijekom istražnih eksperimenata... da... predstavlja... cijepi se u lakom obliku... kako bi sam izbjegao...

MUŠKARAC S BRADOM: Smrt!

DRUGI MUŠKARAC: Genijalno!

MUŠKARAC S BRADOM: Čekaj-čekaj, odmah-odmah... Dobro...

Muškarac s bradom uhvati se za glavu pokušavajući si navući nekakvu misao, Drugi muškarac jede tortu od maka.

MUŠKARAC S BRADOM: Stop! Dobro je! Sve je u redu! Bit će to film, dugometražni, dvosatni i evo što ćemo još dodati: mladi ginekolog, radi, sve mu je odvratno, neugodno, ali on radi, radi... I eto pred sam kraj radnoga dana... A ljeto je, vruće, jako vruće, gore tresetišta, nad gradom smog, i pred sam kraj radnog dana dopremaju mu beskućnicu, mrtvu pijanu, ona je u nesvijesti – dok je spavala pijani drugovi nagurali su joj u rupu češere! Jelove češere! Zamisli, natrpali su, a izvaditi nisu mogli – ako češer gurneš unutra, on se ne da izvaditi, kao i žarulja u usta... I onda je pijanu i prijavu stave na stol, a on mlad i lijep mora vaditi te češere! I dok on vadi novi češer, ona prdi! Zamisli, on naglo makne glavu od njezine rupe kako ne bi mirisao i udari glavom u okvir otvorenog prozora, staklo se razbije, sve mu padne na glavu, on se poreže, možeš to zamisliti? Kakva priča! Svakako ćemo je umetnuti...

DRUGI MUŠKARAC: Kamo?

MUŠKARAC S BRADOM: U tvoj scenarij. Odnosno, u naš, pa, napisat ćemo tamo da je to u suradnji sa mnom...

DRUGI MUŠKARAC: Pa, kako se te priče spajaju?

MUŠKARAC S BRADOM: O tome kasnije... Na filmu se sve spaja, najvažnije je da umetneš i piši. Što prije napišeš, prije ćemo završiti. Razumiješ?

DRUGI MUŠKARAC: No, hoće li to pustiti? Neće se uhvatiti za tu scenu? Beskućnica... rupa...

MUŠKARAC S BRADOM: Neće se uhvatiti! Podupirem! Ja sam tu priču odavno zamislio! Čekao sam trenutak!... Priča je super, ha? Redatelj, razumiješ, redatelj također treba nešto smisliti, a ne samo snimati. Razumiješ? Inače, kakav je to redatelj?! Inače je kukavica i nema pravo ni na što... Odavno sam je čuo i onda smislio... ne, super je, svakako treba umetnuti!...

DRUGI MUŠKARAC: U redu, kako ti kažeš...

MUŠKARAC S BRADOM: Dobro, dragi, jurim, sad imam casting, za mjesec dana snimat ću povijesnu seriju,

o dekabristima – molili su, naravno, da se pojača homoseksualna tema... Da, tražili su da se napravi žvaka, pa što, dobro će platiti i zašto ne... Ti ostaješ?

DRUGI MUŠKARAC: Ma ne, idem i ja.

MUŠKARAC S BRADOM: Pa dobro, tamo, vidi, on, zapravo ta žrtva treba imati ljubav, on se svakako u nekoga mora zaljubiti! O! Bilo bi najbolje da se zaljubi u kriminalku ili u žrtvu! U pravu žrtvu, koja ostane živa!

Drugi muškarac stavlja novac na stol, a muškarac s bradom pokupi papire u torbu.

MUŠKARAC S BRADOM: On obvezatno treba poginuti, na kraju on pogine, da, inače se može dogoditi da ne propuste scenarij, neće shvatiti ako ga ostavimo među živima... Zamisli, veliki finale – opet teče istražni eksperiment, samo što žrtvu prikazuje drugi momak, drugi je došao na njegovo mjesto!...

DRUGI MUŠKARAC: Ljigavo...

MUŠKARAC S BRADOM: Misliš? Meni se čini u redu, a najvažnije je da je to simbol, da zajedno s njim ništa nije stradalo i da će sad netko drugi...

DRUGI MUŠKARAC: Ja govorim o kolaču...

MUŠKARAC S BRADOM: A što si ti htio? To je samo napis restoran. Inače je običan lopovski kafić s primjesama istočnjačke egzotike, a prikazuju se kao tko zna što, zato opale takve cijene, a i glavno je da nema izbora, svi su se tako sredili...

Muškaraci izlaze iz restorana.

Kraj